

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Výroční zpráva jako nástroj komunikace provozovatelů osobní železniční
dopravy

Zdeňka Dlabajová

Bakalářská práce

2020

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Zdeňka Dlabajová**
Osobní číslo: **D17038**
Studijní program: **B3709 Dopravní technologie a spoje**
Studijní obor: **Dopravní management, marketing a logistika**
Téma práce: **Výroční zpráva jako nástroj komunikace provozovatelů osobní železniční dopravy**
Zadávací katedra: **Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky**

Zásady pro vypracování

Úvod

1. Výroční zpráva jako nástroj komunikace společnosti
2. Analýza výročních zpráv vybraných provozovatelů osobní železniční dopravy v ČR
3. Návrhy a doporučení na úpravu výročních zpráv vybraných společností

Závěr

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucí/ho**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

dle pokynů vedoucí/ho práce

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Jaroslava Hyršlová, Ph.D.**
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **29. května 2020**

L.S.

doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Jaroslava Hyršlová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 15. května 2020

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25.5.2020

Zdeňka Dlabajová

Ráda bych poděkovala vedoucí práce doc. Ing. Jaroslavě Hyršlové, Ph.D., za vstřícný přístup a cenné rady při zpracovávání bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku výročních zpráv společností. V teoretické části bakalářské práce je prezentována výroční zpráva jako jeden z nástrojů komunikace společnosti se zainteresovanými stranami. Předmětem zájmu je především obsah výroční zprávy. Dále je provedena analýza výročních zpráv vybraných společností – provozovatelů osobní železniční dopravy v ČR. Na základě výsledků provedené analýzy jsou poté formulována doporučení pro jednotlivé společnosti. Doporučení se týkají především oblasti vykazování informací o aktivitách společnosti v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů.

KLÍČOVÁ SLOVA

výroční zpráva, účetní závěrka, železniční dopravci, integrovaný reporting

TITLE

Annual report as a communication tool of passenger rail transport operators

ANNOTATION

The bachelor thesis focuses on the issue of annual reports of companies. The theoretical part of the bachelor thesis presents the annual report as one of the tools of communication between the company and stakeholders. The subject of interest is primarily the content of the annual report. Furthermore, the analysis of annual reports of selected companies - operators of passenger rail transport in the Czech Republic is performed. Based on the results of the analysis, recommendations for individual companies are then formulated. The recommendations mainly concern the area of reporting information about the company's activities in the field of environmental protection and labor relations.

KEYWORDS

annual report, final accounts, rail carriers, integrated reporting

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 VÝROČNÍ ZPRÁVA JAKO NÁSTROJ KOMUNIKACE SPOLEČNOSTI.....	10
1.1 Komunikace	10
1.1.1 Proces komunikace – základní komunikační schéma	10
1.1.2 Korporátní komunikace jako prostředek korporátního image	12
1.1.3 Komunikace společnosti s veřejností.....	14
1.2 Výroční zpráva – součást korporátní komunikace.....	18
1.2.1 Povinnost vyhotovení a zveřejnění výroční zprávy	18
1.2.2 Obsah výroční zprávy	20
1.2.3 Uživatelé výroční zprávy	22
1.2.4 Funkce výroční zprávy.....	22
1.3 Integrovaný reporting	22
1.3.1 Rámec pro integrovaný reporting	23
1.3.2 Cíle IR a reportování procesu tvorby hodnot	24
1.4 Shrnutí teoretické části.....	26
2 ANALÝZA VÝROČNÍCH ZPRÁV VYBRANÝCH PROVOZOVATELŮ OSOBNÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY V ČR.....	27
2.1 Charakteristika vybraných provozovatelů osobní železniční dopravy v ČR.....	27
2.1.1 České dráhy, a.s.....	28
2.1.2 RegioJet a.s.....	30
2.1.3 Leo Express	31
2.2 Analýzy výročních zpráv	33
2.2.1 Kritéria analýzy výročních zpráv.....	33
2.2.2 Analýza výročních zpráv ČD z let 2016-2018	34
2.2.3 Analýza výročních zpráv RJ z let 2016-2018.....	41
2.2.4 Analýza výročních zpráv LE z let 2016-2018	43
2.3 Shrnutí analýz.....	47
3 NÁVRHY A DOPORUČENÍ NA ÚPRAVU VÝROČNÍCH ZPRÁV VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	55
3.1 Návrhy a doporučení pro společnost ČD	55
3.2 Návrhy a doporučení pro společnost RJ	57
3.3 Návrhy a doporučení pro společnost LE.....	58

3.4	Návrh pro nefinanční reporting	60
	ZÁVĚR	64
	POUŽITÁ LITERATURA.....	66
	SEZNAM TABULEK.....	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM ZKRATEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Tato bakalářská práce se věnuje výročním zprávám vybraných společností. Jedná se o provozovatele osobní železniční dopravy. Toto téma bylo zvoleno proto, že propojuje ekonomickou a dopravní oblast, je tedy zcela v souladu s oborem, který autorka práce studovala.

Komunikace je pro každého velmi důležitá a bývá považována za základ úspěchu, a to jak v soukromém životě, tak i v oblasti podnikání. Výroční zpráva patří mezi nástroje, prostřednictvím kterých mohou společnosti prezentovat svoji ekonomickou výkonnost všem uživatelům, kteří mají o tento typ informací zájem. Obsah výroční zprávy je rámcově stanoven příslušnými předpisy, především zákonem o účetnictví. Přesto mají společnosti poměrně velký prostor pro to, jak požadované informace vykazovat a zveřejňovat. Problematika obsahu i formy výroční zprávy je tak neustále aktuální. Velký prostor pro prezentaci stávající výkonnosti společnosti je především v oblasti tzv. nefinančních informací.

Výroční zpráva je jedním z mnoha komunikačních nástrojů, které má společnost v rámci procesu předávání informací k dispozici. Z tohoto důvodu bude třeba v rámci bakalářské práce nejprve vymezit obecně proces komunikace a stanovit místo výroční zprávy v tomto procesu. Dále bude třeba identifikovat nové trendy, které budou hrát významnou roli v budoucnu především z hlediska obsahu výročních zpráv. Předmětem zájmu budou výroční zprávy provozovatelů osobní železniční dopravy. Cílem této bakalářské práce bude analyzovat výroční zprávy vybraných společností (provozovatelů osobní železniční dopravy) a navrhnout doporučení pro jejich zlepšení tak, aby poskytovaly požadované informace.

Aby mohl být cíl bakalářské práce splněn, bude práce rozdělena do tří hlavních kapitol. Nejprve budou představena teoretická východiska řešené problematiky. Předmětem zájmu bude proces komunikace obecně a výroční zpráva jako nástroj komunikace společnosti se zainteresovanými stranami. Vzhledem k cíli práce bude velká pozornost věnována především obsahu výroční zprávy, tedy požadavkům, které jsou kladeny na informace obsažené v tomto dokumentu. Druhá část bakalářské práce bude obsahovat detailní analýzu výročních zpráv vybraných společností, které provozují osobní železniční dopravu na území ČR. Výsledky analýzy budou poté sloužit jako východisko pro formulování návrhu na zlepšení.

1 VÝROČNÍ ZPRÁVA JAKO NÁSTROJ KOMUNIKACE SPOLEČNOSTI

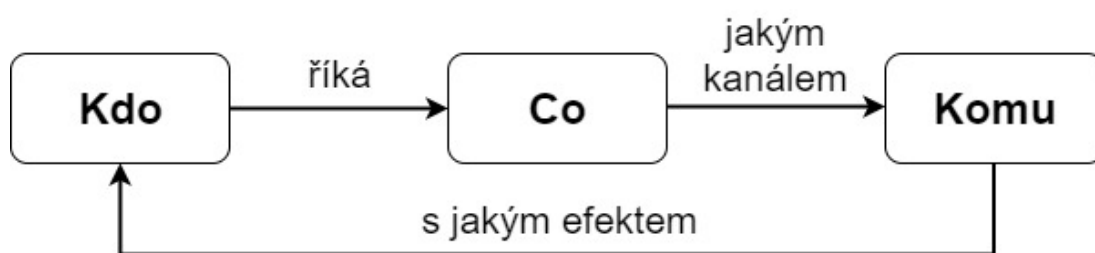
V této první kapitole bakalářské práce jsou definovány základní pojmy řešené problematiky, tedy výročních zpráv jako nástroje komunikace, a vzájemné vazby mezi jednotlivými pojmy. Vzhledem k tomu, že výroční zpráva (dále pod zkratkou VZ) patří mezi nástroje komunikace, je nejprve věnována pozornost procesu komunikace obecně a poté VZ jako jednomu z nástrojů komunikace společnosti s externími i interními zainteresovanými stranami.

1.1 Komunikace

Komunikace jako slovo latinského původu znamená sdílení, spolčování či společnou účast (Foret, 2011, s. 16). V obecném pojetí je tedy komunikace předání určitého sdělení nebo informací od zdroje k příjemci (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 21). Komunikace je nejen přenos informací, ale i výsledků lidské činnosti (Foret, 2011, s. 16). Komunikaci lze podle uvedených autorů rozdělit na verbální, tedy slovní, a neverbální komunikaci.

1.1.1 Proces komunikace – základní komunikační schéma

Komunikace je proces, který lze popsat pomocí Lasswellova modelu pěti W z roku 1948 a model v anglickém jazyce zní: „Who says what, to whom through, in which channel, with what effect?“ (Podnar, 2014, s. 3). V české překlady pak zní „Kdo říká Co Jakým kanálem Komu s Jakým efektem?“. Model pěti W lze vyjádřit schématem na obrázku 1.

Obrázek 1 Lasswellovo komunikační schéma (Foret, 2011, s. 18)

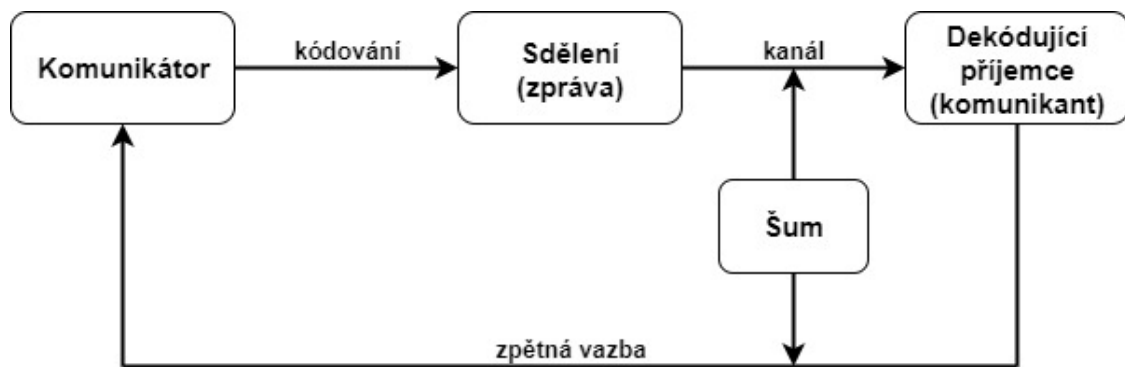
Dnešní nejrozšířenější model procesu komunikace vychází z Shannonovy a Weaverovy matematické teorie komunikace (Foret, 2011, s. 18). Ta je složena z následujících prvků (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 22-26; Foret, 2011, s. 18):

- komunikátor – ten, kdo vysílá informace příjemci,
- kódování – proces převodu informací, jež jsou obsahem sdělení, do podoby, které bude příjemce rozumět,

- sdělení (zpráva) – je výsledkem kódování a zároveň předmětem komunikace,
- kanál (prostředek komunikace) – je nosičem zprávy; komunikačním kanálem řadícím se mezi prostředky a formy skupinového působení může být i VZ,
- dekódující příjemce (komunikant, objekt) – příjemce musí zprávu od komunikátora přijmout a dekódovat; dekódování je proces pochopení a porozumění zakódované zprávy komunikantem,
- zpětná vazba – je reakcí příjemce na sdělení, informace a tento prvek dává zároveň možnost určit účinnost komunikace,
- šumy – vytváří problém v přijetí některých zpráv, zkreslují je, mění tedy jejich podobu, obsah nebo pochopení.

Tento model komunikace lze také nazvat jako kybernetický model (Foret, 2011, s. 18).

Model lze prezentovat obrázkem 2.

Obrázek 2 Kybernetický model komunikace (Foret, 2011, s. 18)

Foret (2011, s. 20-21) tvrdí, že klíčem k úspěšné a efektivní komunikaci je naplnění prvků teorie 7C. Jedná se o teorii Cutlipa a Centera. Teorie se nazývá 7C podle počátečních písmen jednotlivých anglických slov, jež zároveň tvoří prvky této teorie. Prvky jsou podle Hejlové (2015, s. 121-122) následující:

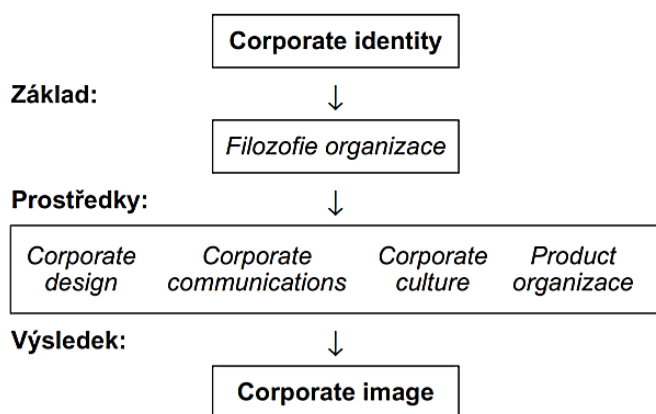
1. důvěryhodnost (credibility) – komunikace probíhá v prostředí, kde si subjekt a objekt komunikace navzájem důvěřují,
2. kontext (context) – to, co říkáme a děláme, musí být v souladu,
3. obsah (content) – zpráva musí být relevantní pro příjemce a mít nějaký obsah pro něj významný,
4. jednoduchost (clarity) – znamená, že zpráva musí být jednoduše napsána tak, aby ji každý příjemce pochopil a zároveň by se v ní neměly vyskytovat těžko pochopitelné, odborné výrazy a slova, jež mají dvojí smysl,

5. konzistence a kontinuita (consistency and continuity) – komunikace je dlouhodobý proces, a tudíž by zpráva měla být několikrát zopakována v různých obměnách, ale její obsahový význam musí zůstat stejný,
6. kanály (channels) – je třeba využívat ty kanály, na které jsou příjemci zvyklí,
7. schopnost porozumění (capability of audience) – komunikátor musí uvažovat schopnosti příjemců, tedy jestli jsou schopni zprávu pochopit.

1.1.2 Korporátní komunikace jako prostředek korporátního image

Svoboda (2009, s. 26) tvrdí o korporátní komunikaci (Corporate Communications, dále pod zkratkou CCom), že „*tvoří strategickou komunikační střechu organizace*“. Dále zdůrazňuje, že cílem CCom je vytvářet a udržovat pozitivní postoje vnitřních i vnějších stakeholderů k organizaci. Dle Pelsmackera, Geuense a Bergha (2003) je CCom odvozena od korporátní identity (Corporate Identity, dále pod zkratkou CI) a musí tedy být konzistentní s jejími významnými prvky.

CI vede k souladu vnitřních i vnějších stakeholderů s organizací (Svoboda, 2009, s. 26). Jedná se o způsob, jakým se společnost prezentuje cílovým skupinám, symboliku, způsob komunikace a její chování. Jednoduše řečeno identita je to, co společnost je, dělá a jak to vlastně dělá (Pelsmacker, Geuens, Bergh, 2003, s. 33). Podle Svobody (2009, s. 16, 29) lze CI vyjádřit jednoduchou rovnicí: CI je rovna formě identifikace organizace. Autor dále uvádí, že CI je hlavní strategií podniku. Strukturu CI lze vyjádřit schématem na obrázku 3.

Obrázek 3 Struktura CI v praxi (Svoboda, 2009, s. 30)

Z tohoto obrázku 3 vyplývá, jak vzniká CI a co je jejím konečným efektem tedy Corporate Image (CI_m). Základem celé této struktury je filozofie organizace, která je podrobněji rozebrána dále. Prostředky, díky kterým dosahuje firma CI_m, jsou Corporate Design

(CD), Corporate Culture (CCu), CCom a produkt organizace. Konečným výsledkem je pak CIm.

Přístup k CI však není v literatuře jednotný. Podle Němce (2006, s. 61) je CI pouze jednou ze základních složek v oblasti komunikace (integrované) spolu s CCu, CD a CIm. V rámci této bakalářské práce je respektován přístup k CI podle Svobody (2009).

Filozofie organizace je základem pro vytváření CI a je to výchozí moment sloužící k nastavení a realizaci CI (Svoboda, 2009, s. 26-30). Filozofií může být mise či vize podniku, tedy cíl, který má dlouhodobý a obecný charakter.

Svoboda (2009, s. 31-32) pod pojem CD vyjadřuje vizuální prezentaci společnosti veřejnosti a zároveň by CD měl být v souladu s CI a CIm podniku. Autor tuto oblast považuje za součást dlouhodobé strategie podniku. Dále CD označuje také jako jednotný design nebo jednotný vizuální styl a za jeho základ, tzv. logotyp neboli značku, jež se používá ve veškeré prezentaci dané společnosti. Dále autor uvádí, že logotyp se skládá z názvů, slov, obrazů a symbolů, zároveň zajišťuje společnosti jedinečnost a měl by se registrovat jako ochranná známka, aby ji např. jiná společnost nezneužila ve svůj prospěch.

Podle Pelsmackera, Geuense a Bergha (2003, s. 34) CD vytváří ucelený vzhled všech tištěných materiálů (např. vizitek, hlavičkového papíru), dopravních prostředků společnosti, vzhled budov, pracovních uniforem, dárkových předmětů a dalších předmětů. Uvádí, že součástí dále může být:

- rastr – jedná se o jednotný grafický formát,
- písmo a typografie – společnost by měla užívat trvale jeden zvolený font písma,
- barvy – barvy společnosti mají být v souladu s charakterem podniku,
- architektura – jedná se o vzhled podnikových budov,
- a eventuálně další prvky.

Souhrnně lze všechny tyto prvky označit za symboliku společnosti (Pelsmacker, Geuens, Bergh, 2003, s. 34).

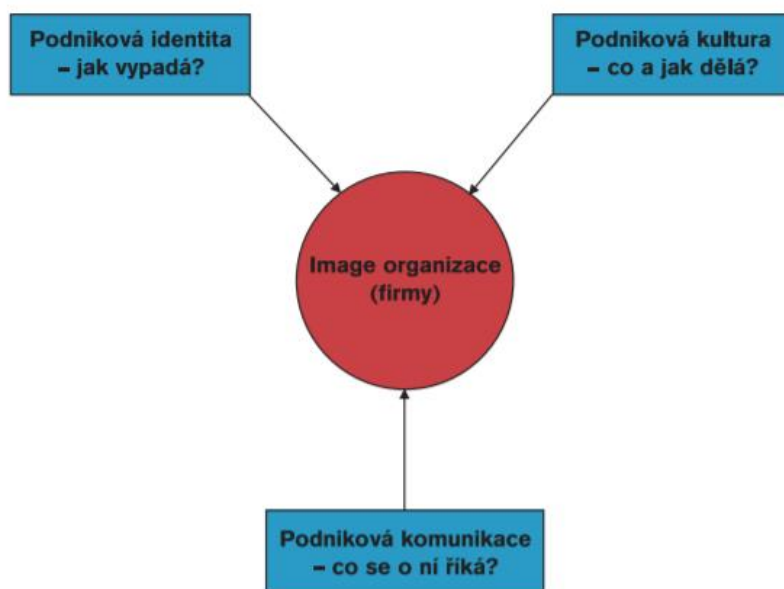
CCu lze česky označit jako organizační kulturu (korporátní kulturu). Pelsmacker, Geuens a Bergh (2003, s. 32) tvrdí, že jde o „*způsob, jak se firma chová a jak věci dělá*“. Dále autoři uvádí, že se jedná o soubor pravidel, která ovlivňují to, jak se chovají zaměstnanci dané společnosti, a může mít více úrovní. Jako první úroveň označují fyzické aspekty, mezi něž se řadí třeba jednání se zákazníky, vzhled budov či pracovní oděvy, za druhou úroveň se označuje sdílení hodnot se zaměstnanci, sem patří např. poctivé jednání nebo ochota prodejního personálu, a jako třetí a zároveň poslední úroveň označují stav, kdy zaměstnanci přijmou

hodnoty společnosti za své a sdílí je s ostatními a jejich chování se vždy řídí pravidly dané společnosti.

CCu je velmi úzce spojeno s CI. CCu v podstatě prezentuje CI prostřednictvím svých zaměstnanců, je to tedy obraz toho, jak společnost skutečně funguje a jak jsou zaměstnanci vedeni k prezentaci CI (Foret, 2011, s. 69-70). Dále autor uvádí, že „*vychází především z konkrétní vnitřní (interní) situace, komunikace a vztahů mezi zaměstnanci*“.

Podle Svobody (2009, s. 45) se produkt nebo služba organizace řadí spolu s CD, CCom a CCu mezi prostředky CI a dohromady tvoří homogenní celek. Uvádí, že produktová oblast spadá pod marketing společnosti, kde jedním ze základních požadavků je, aby produkt byl jasně identifikovatelný a bylo možné jednoznačně rozpoznat výrobce, musí zde být provázanost s CI a CIm. Dále autor tvrdí, že produkt je v CI podstatou existence společnosti.

CIm je obraz o společnosti, který si každý jedinec vytváří sám podle toho, co viděl či slyšel o dané společnosti nebo dle osobní zkušenosti.

Obrázek 4 Schéma CIm (Foret, 2011, s. 76)

Z obrázku 4 vyplývá, že CIm se vytváří na základě tří složek, jimiž jsou CI, CCu a CCom. Všechny tyto složky společně působí na jedince, který je poté vyhodnotí a vytvoří si svůj obraz či představu o společnosti.

1.1.3 Komunikace společnosti s veřejností

Komunikace společnosti probíhá s tzv. veřejností, kterou lze rozdělit na skupiny dle následujícího obrázku 5.

1. Obchod, hospodářství

Zákazníci (včetně potenciálních)
Dodavatelé
Konkurence
Hospodářské komory, svazy apod.

2. Politika a správa

Státní a místní správa
Instituce a úřady
Politické strany

3. Kapitálový trh

Investoři a majitelé
Banky, burzy

ORGANIZACE

4. Tvůrci mínění

Média
Občanské aktivity
Zájmové organizace

5. Široká veřejnost

Obyvatelé okolí organizace
Organizace v sousedství
Obyvatelé státu, regionu
apod. (dle potřeby)

6. Vnitřní veřejnost

Zaměstnanci
Odbory
Orgány vedení

Obrázek 5 Skupiny veřejnosti pro komunikaci (Svoboda, 2009, s. 37)

Každá z těchto cílových skupin reaguje na různé informace s různou citlivostí (Svoboda, 2009, s. 37).

Z pohledu tématu bakalářské práce jsou významnou součástí komunikace společnosti s veřejností tzv. Investor Relations, kde cílem komunikace jsou cílové skupiny akcionářů společnosti; tato komunikace se provádí obchodními zprávami, výročními valnými hromadami akcionářů, různými sděleními, ale také výročními zprávami dané organizace a dalšími prvky (Svoboda, 2009, s. 38). VZ tak představuje součást komunikace v rámci Investor Relations.

V souvislosti s komunikací s veřejností je užíván pojem Public Relations (dále pod zkratkou PR). Jde o spojení anglických slov, které v překladu do českého jazyka znamená „vztahy s veřejností“; i když lze toto spojení přeložit do českého jazyka bez jakýchkoliv problémů, přesto se v České republice převážně používá v anglickém jazyce (Svoboda, 2009, s. 16). „*Public relations jsou sociálněkomunikační aktivitou. Jejím prostřednictvím organizace působí na vnitřní i vnější veřejnost se záměrem vytvářet a udržovat s ní pozitivní vztahy a dosáhnout tak mezi oběma vzájemné porozumění a důvěru*“ (Svoboda, 2009, s. 17). Podle Pelsmacker, Geuens a Bergh (2003, s. 301-302) je veřejnost cílová skupina a lze ji dále označit i jako publikum či stakeholdery (stakeholders), kteří sice nemusí bezprostředně kupovat produkty či služby společnosti (subjektu), ale jejich příznivé mínění je pro společnost velmi důležité.

PR představuje plánovanou činnost (Pelsmacker, Geuens, Bergh, 2003, s. 302) a Příkrylová a Jahodová (2010) tvrdí, že lze PR zařadit do řízené oboustranné komunikace se stakeholdery s cílem poznat jejich postoje neboli veřejné mínění, získat jejich porozumění a vybudovat a udržovat dobré jméno společnosti (subjektu) a její pozitivní obraz. Právě VZ je

jedním z mnoha nástrojů PR, tedy i nástrojem komunikace společnosti se zainteresovanými skupinami.

Dle Příkrylové a Jahodové (2010, s. 108-109) je třeba pro komunikaci mít znalost cílové skupiny, tedy veřejnosti (ve smyslu zainteresovaných stran). Veřejnost lze podle autorek rozdělit do dvou základních skupin na interní a externí. Autorky tvrdí, že pro zlepšení komunikace organizace je vhodnější vyjít z teorie zainteresovaných skupin, tzv. stakeholders theory, ve které se za stakeholdery považují všichni, jež přímo nebo nepřímo ovlivňují nebo jsou ovlivňováni organizací.

Do skupiny interní veřejnosti (primární stakeholders) patří vlastníci společnosti (akcionáři), zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé a nejbližší okolí (tzv. veřejní stakeholders), což jsou občané a organizace v místě působení společnosti a případně další (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 109-110). Externí veřejností (sekundární stakeholders) se rozumí všichni, jež stojí mimo společnost, tedy obecně ostatní obyvatelé, veřejná média, občanská a obchodní sdružení, vládní a správní úředníci a subjekty bankovní a finanční sféry a další (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 109-110).

Pohled na základní členění veřejnosti z pohledu komunikace podle Pelsmackera, Geuens a Bergh (2003) shrnuje tabulka 1.

Tabulka 1 Základní členění veřejnosti

Korporace				Marketing
Interní (vnitřní)	Externí (vnější)			
	Veřejné vztahy, záležitosti	Finanční	Média	
Zaměstnanci	Veřejnost (široká)	Investoři	Televize	Dodavatelé
Rodiny zam.	Místní komunita	Bankéři	Rozhlas	Distributoři
Odbory	Vláda	Konzultanti	Tisk	Konkurenti
Akcionáři	Obchodní asociace	Burza	Obchodní tisk	Velkoobchodníci
	Nátlakové skupiny			Maloobchodníci

Zdroj: Pelsmacker, Geuens a Bergh (2003, s. 306)

Tabulka uvádí příklady stakeholderů rozdělené dle jednotlivých oblastí PR. Rozdíl mezi PR společnosti a marketingovým PR je takový, že PR společnosti se orientuje na udržování dobrých vztahů a budování dobrého jména s externí, ale i interní veřejností, zatímco

u marketingového PR má významnější roli hledisko ziskovosti (Pelsmacker, Geuens a Bergh, 2003, s. 306).

Dle Příkrylové a Jahodové (2010, s. 113-114) se z externích PR vytvořily specializace, kterými jsou například korporátní (firemní) PR, vydavatelská činnost, jednotný vizuální styl, finanční PR, komunikace s dalšími skupinami a další. Podle autorek korporátní PR podporuje image a značku společnosti, zvyšuje hodnotu společnosti z pohledu externích, ale i interních stakeholderů. Tvrdí, že základem je identita společnosti (CI), která byla podrobněji rozebrána v pododdíle 1.1.2. O vydavatelské činnosti a jednotném vizuálním stylu tvrdí autorky, že se jedná o vydávání publikací a informačních materiálů, např. VZ, jubilejní publikace, interní časopis a noviny, kalendáře a další publikace. Jako základ této specializace považují jednotný vizuální styl (CD), který tvoří součást CI a byl podrobněji definován v pododdíle 1.1.2. Do CD patří např. logo společnosti, typografie a písmo, barvy, hlavičky na písemnostech a další. Finanční PR má za cíl podle autorek vytvářet důvěru finanční a bankovní sféry. Cílovou skupinou pro tuto PR specializaci je finanční veřejnost, jedná se tedy hlavně o investory a akcionáře (nejen současné, ale i potenciální), banky, finanční poradce a analytiky a další. Významným nástrojem finančních PR je právě VZ. Podle autorek společnosti dále komunikují i s dalšími skupinami, s různými občanskými iniciativami, zájmovými sdruženími, hnutími nebo nátlakovými skupinami. S těmito skupinami se komunikuje většinou nepřímo, využívají se zejména veřejná média; chování společnosti mělo být v souladu s koncepcí společenské odpovědnosti, tj. chovat se odpovědně v sociální, ekonomické a environmentální oblasti.

Stanovení zainteresovaných stran je velmi důležité pro určení komunikačních cílů (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 109). Cíle komunikace s jednotlivými zainteresovanými stranami shrnuje tabulka 2.

Tabulka 2 Cíle a úkoly komunikace s jednotlivými zainteresovanými stranami

Korporace				Marketing
Interní (vnitřní)	Externí (vnější)			
	Veřejné vztahy, záležitosti	Finanční	Média	
Informace	Informace	Informace	Informace	Podpora marketingových programů Nové produkty Sponzorování Události
Školení	Vliv trendů	Důvěryhodnost	Názory	
Motivace	Viditelnost na veřejnosti	Důvěra	Image spol.	
Budování identity společnosti	Názory Postoje Image společnosti Budování dobrého jména Vliv na rozhodování		Dobré jméno	

Zdroj: Pelsmacker, Geuens, Bergh (2003, s. 307)

Tabulka má stejné uspořádání jako předchozí, ale nyní jsou v tabulce prezentovány cíle a úkoly jednotlivých oblastí PR. Z tabulky lze vyčíst, že společným cílem ve všech oblastech je poskytnutí informací zainteresovaným stranám, i když v každé cílové skupině se tyto informace mohou lišit svým obsahem. Cíle a úkoly jsou určeny dle různých vlastností a potřeb cílových skupin.

1.2 Výroční zpráva – součást korporátní komunikace

VZ patří k pravidelně vydávaným tiskovým prostředkům s velkou schopností prezentovat organizaci z hlediska jejích zásadních výsledků (Svoboda, 2009, s. 157). Podle Příkrylové a Jahodové (2010, s. 114) je VZ zásadní strategický dokument, často i jediný ucelený soubor informací o společnosti, ve kterém se nachází informace o minulém období, ale i výhled do budoucna, včetně nejrůznějších analýz budoucího vývoje a jeho faktorů a pozice společnosti na trhu a porovnání s konkurencí. Podle Sládkové (2009, s. 332) informuje o finanční pozici a výsledcích hospodaření podniku. Řadí se mezi nástroje externí i interní komunikace.

1.2.1 Povinnost vyhotovení a zveřejnění výroční zprávy

Dle §21 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví „účetní jednotky (dále ÚJ), které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž

účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení“ (Česko, 1991). Těmito ÚJ tedy jsou (Česko, 1991):

- a) velké ÚJ¹ s výjimkou vybraných ÚJ, které nejsou subjekty veřejného zájmu²,
- b) střední ÚJ³,
- c) malé ÚJ⁴, pokud jsou akciovými společnostmi nebo svěřenskými fondy podle občanského zákoníku a k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jednu z uvedených hodnot
 1. aktiva celkem 40 mil. Kč,
 2. roční úhrn čistého obratu 80 mil. Kč,
 3. průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50,
- d) ostatní malé ÚJ, pokud k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň 2 hodnoty uvedené v písmeni c) bodech 1 až 3.
- e) a další ÚJ, kterým tuto povinnost stanovuje zvláštní právní předpis.

V zákoně však existují výjimky, kdy ÚJ uvedené v seznamu výše, nejsou povinny mít auditorem ověřenou účetní závěrku a nemusí proto vyhotovovat VZ (Česko, 1991):

- a) *„sestavenou v průběhu konkursu, a to po dobu nepřetržitě po sobě jdoucích 36 kalendářních měsíců, počínaje prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni, kterým nastaly účinky prohlášení konkursu, pokud o jejím ověření auditorem nerozhodne věřitelský výbor,*
- b) *sestavenou ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu, pokud o jejím ověření auditorem nerozhodne věřitelský výbor,*

¹ „Velkou účetní jednotkou je ta, která k rozvahovému dni překračuje alespoň 2 hraniční hodnoty“, přičemž těmito hodnotami jsou: „a) aktiva celkem 500000000 Kč, b) roční úhrn čistého obratu 1000000000 Kč, c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250“ a dále „za velkou účetní jednotku se vždy považuje: a) subjekt veřejného zájmu,“ nebo „b) vybraná účetní jednotka“ (Česko, 1991).

² „Za subjekt veřejného zájmu se považuje účetní jednotka se sídlem v České republice, která je a) účetní jednotkou, která je obchodní společností a je emitentem investičních cenných papírů přijatých k obchodování na evropském regulovaném trhu, použije pro účtování a sestavení účetní závěrky mezinárodní účetní standardy upravené právem Evropské unie, b) bankou podle zákona upravujícího činnost bank nebo spořitelním a úvěrním družstvem podle zákona upravujícího činnost spořitelních a úvěrních družstev, c) pojišťovnou nebo zajišťovnou podle zákona upravujícího činnost pojišťoven a zajišťoven, d) penzijní společností podle zákona upravujícího důchodové spoření nebo doplňkové penzijní spoření, e) zdravotní pojišťovnou“ (Česko, 1991).

³ „Střední účetní jednotkou je ta, která není mikro účetní jednotkou ani malou účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot: a) aktiva celkem 500000000 Kč, b) roční úhrn čistého obratu 1000000000 Kč, c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250“ (Česko, 1991).

⁴ „Malou účetní jednotkou je ta, která není mikro účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot: a) aktiva celkem 100000000 Kč, b) roční úhrn čistého obratu 200000000 Kč, c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50“ (Česko, 1991).

c) *pokud došlo ke zrušení konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující.*“

Dále dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ÚJ, které se zapisují do veřejného rejstříku, nebo ty, jimž tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis, musí zveřejnit účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích a VZ, a to uložením do sbírky listin, resp. předáním příslušnému rejstříkovému soudu (nebo dle zvláštního právního předpisu České národní bance) a tímto předáním poté ÚJ splní povinnost zveřejnění (Česko, 1991). Dále zákon uvádí, že *„účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejní účetní závěrku i výroční zprávu po jejich ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů do 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek“* a *„nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované účetní závěrky bez ohledu na to, zda byly tyto účetní záznamy uvedeným způsobem schváleny“*. Zákon přikazuje, že ÚJ musí zveřejnit i zprávu auditora a informaci o tom, že zveřejněné účetní záznamy nebyly eventuálně schváleny způsobem uvedeným v předchozí větě.

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v §66 potvrzuje, že Sbíрка listin obsahuje i VZ ÚJ (Česko, 1991). Zveřejněné VZ pak lze najít online na webu Veřejného rejstříku a Sbířky listin provozovaným Ministerstvem spravedlnosti České republiky (dostupné na webové adrese <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>). Veřejný rejstřík je veden příslušným rejstříkovým soudem a slouží i běžnému uživateli k získání základních informací o subjektech, jež jsou zapsané ve veřejném rejstříku (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, ©2012-2015a). Eventuálně jsou VZ zveřejněny i na webech jednotlivých společností nebo jsou často k dispozici nejen v elektronické formě, ale i tištěné (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 115).

1.2.2 Obsah výroční zprávy

Dle §21 odstavce 2 v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, se ve VZ kromě informací o vývoji, výkonnosti, činnosti a hospodářského postavení uvádí dále nejméně tyto finanční i nefinanční informace (Česko, 1991):

- a) o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu VZ,
- b) o předpokládaném vývoji činnosti ÚJ,
- c) o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- d) o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
- e) o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,

- f) o tom, zda ÚJ má pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,
- g) požadované dle zvláštního předpisu.

Dále zákon o účetnictví uvádí, že střední, malé a mikro ÚJ nemusí uvádět ve výročních zprávách informace nefinančního charakteru. Zákon předepisuje, aby VZ obsahovala též účetní závěrku (eventuálně konsolidovanou účetní závěrku) a zprávu od příslušného auditora, eventuálně další dokumenty a údaje dle zvláštního právního předpisu.

Svoboda (2009, s. 158) uvádí, že VZ má téměř vždy standardní obsah, v němž jsou zahrnuty majetkové, kapitálové, výsledkové a finanční ukazatele, které dle Caywooda (2003, s. 128) podrobně dokládají, jak byla společnost v uplynulém období úspěšná a jaké jsou její vyhlídky pro následující rok. Dále se dle Svobody (2009, s. 158) uvádí aktivity podniku, informace sociálního charakteru a výhled do budoucnosti. Příkrylová a Jahodová (2010, s. 115) tvrdí, že důležité je i úvodní slovo nejvyššího představitele společnosti, jež by nemělo ve VZ chybět. Při zpracování VZ se musí dbát na to, aby byla srozumitelná a nepostrádala logickou návaznost (Caywood, 2003, s. 128).

Obsah i celkový vzhled VZ by měl být zpracován v souladu s CI, jelikož se jedná o stěžejní dokument společnosti (Příkrylová a Jahodová, 2010, s. 114-115), proto se v ní prolíná i CD. Dále VZ vytváří podstatnou část CI nebo obraz společnosti.

Všechny informace obsažené ve VZ by měly být pravdivé a věcné, dále by se měly vhodně volit slova a formulace tak, aby jim rozuměli všichni, tedy i široká veřejnost (Svoboda, 2009, s. 157).

Dle Svobody (2009, s. 158) by VZ měla mít následující strukturu⁵:

1. základní ekonomické ukazatele,
2. vlastnická struktura podniku,
3. profil společnosti,
4. úvodní slovo předsedy představenstva,
5. úvodní slovo generálního ředitele,
6. zpráva vedení společnosti:
 - významné události uplynulého roku,
 - postavení společnosti na trhu,
 - produkty společnosti v uplynulém roce,
 - investiční politika,
 - lidské zdroje,

⁵ Tato struktura je navržena pro akciovou společnost.

- aktivity společenské odpovědnosti podniku,
7. strategické záměry společnosti, výhled na budoucí rok,
 8. zpráva dozorčí rady,
 9. zpráva auditora,
 10. finanční část:
 - rozvaha,
 - výkaz zisku a ztráty,
 - přehled o peněžních tocích,
 - příloha k roční účetní závěrce,
 11. komentář k finanční situaci,
 12. organizační schéma společnosti.

1.2.3 Uživatelé výroční zprávy

VZ slouží pro všechny zainteresované strany (stakeholdery), jejichmi uživateli jsou tedy interní i externí stakeholderi. Interními neboli vnitřními stakeholdery mohou být vlastníci společnosti, management a zaměstnanci. Druhou skupinu tvoří externí stakeholderi, jimiž mohou být zejména investoři (Investor Relations), finanční veřejnost (finanční analytici a poradci, brokeri), stát, novináři, banky, ale i různé další zájmové skupiny (např. konkurence, odbory) (Přikrylová a Jahodová, 2010, s. 114).

1.2.4 Funkce výroční zprávy

Z toho, co už bylo uvedeno na začátku tohoto oddílu, má VZ funkci zejména informační a reprezentační, tedy poskytuje ucelené informace o společnosti a prezentuje ji, její činnost a dosažené výsledky. Reprezentuje společnost ve všech směrech a promítá se v ní celé CI. Informuje také o budoucích cílech společnosti.

VZ může sloužit i jako podklad k nabídkovému řízení či účasti společnosti v různých tendrech, současně by měla prezentovat transparentnost a důvěryhodnost pro budoucí partnerské vztahy (Přikrylová a Jahodová, 2010, s. 114). Můžeme ji také zařadit mezi nástroje komunikačního mixu (Investor Relations) a tudíž ji lze považovat za významný dokument, který slouží k získání a udržení investorů v podniku (Svoboda, 2009, s. 156). Dále může sloužit jako propagační materiál.

1.3 Integrovaný reporting

Integrovaný reporting (integrované reportování, dále pod zkratkou IR) má za cíl vytvořit pouze jeden dokument, který by obsahoval finanční i nefinanční informace o společnosti, tedy

i environmentální, sociální a další (Krzus, 2011). Krzus (2011) zdůrazňuje, že se jedná o informace z výročních zpráv a zpráv o udržitelnosti. Výsledkem i cílem IR je tedy vytvoření jednotného integrovaného reportu (zprávy) společnosti.

Vše se vyvíjí a posouvá dál, stejně tak je to i u účetního výkaznictví. Podle Strouhala a kol. (2016, s. 161) IR vznikl z potřeby získávat i informace z nefinanční oblasti, protože dnes se společnosti nehodnotí jen z pohledu schopnosti generovat zisk, ale i z nefinanční stránky podnikání. Z tohoto důvodu dle autorů vydávají společnosti zprávy o udržitelnosti, jež zahrnují ESG (environmental, social and governance) informace, které prezentují přístup společnosti k životnímu prostředí či její přínos pro společnost jako celek. Tyto informace se tedy dle Krzuse (2011), jak již bylo uvedeno, zahrnují do IR. ESG informace jsou důležité zejména pro zájmové skupiny s environmentálním a sociálním zaměřením, protože životní prostředí a sociální dopady jsou v dnešní době velmi diskutovaným tématem.

1.3.1 Rámec pro integrovaný reporting

International Integrated Reporting Council (Mezinárodní rada pro integrované výkaznictví, IIRC) je globální nezisková organizace tvořená z regulačních orgánů, investorů, společností, tvůrců standardů, odborných účetních a nevládních organizací, která byla založena v roce 2010 (IIRC, [b.r.]). IIRC má za cíl implementovat integrované myšlení do obchodní praxe a vytvořit standardizovaný rámec pro IR, jež má být standardem pro veřejný i soukromý sektor (IIRC, 2013). Tento rámec se nazývá International Integrated Reporting Framework (IIRF, česky Rámec pro integrované výkaznictví). IIRC (2013) tvrdí, že implementace integrovaného myšlení a IR má mít za následek efektivní a produktivní alokaci kapitálu, jež má být ve prospěch finanční stability a udržitelnosti.

IIFR je tedy rámec pro IR vytvořený globální neziskovou organizací IIRC, kde „*je integrovaný výkaz definován jako stručné představení firemní strategie, výkonnosti a řízení firmy v souvislosti s okolním prostředím, které vede k tvorbě hodnoty v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu*“ (Strouhal, 2016, s. 164).

Strouhal a kol. (2016, s. 163) uvádí, že IIFR vznikl vytvořením návrhu IIRC s názvem Discussion Paper Towards Integrated Reporting – Communicating Value in the 21st Century, jež byl návrhem pro rámec sloužící k tvorbě mezinárodního IR, dne 12. září 2011. Autoři tvrdí, že k návrhům se vyjádřilo 214 společností z více než 30 zemí světa a jejich veškeré navrhované změny či připomínky byly zohledněny při vytváření mezinárodní rámce pro IR. Dále uvádí, že v říjnu 2011 byl spuštěn dvouletý pilotní program, kterého se zúčastnilo více než 75 společností z celkem 23 zemí světa z různých sektorů (nejvíce však sektor poskytovatelů finančních

služeb), ale během fungování programu se připojily další a počet společností tak stoupl až na 150 společností a 26 zemí, kde 58 % společností bylo z Evropy. Poté na základě pilotního programu a následných připomínek k němu, byl v roce 2013 vydán výsledný rámec pro IR neboli IIRF.

Užívání IIRF není nijak právně závazné a v praxi jej může každá společnost užívat jinak, tedy zveřejnit jen to, co chce.

1.3.2 Cíle IR a reportování procesu tvorby hodnot

Cíle IR jsou následující (IIRC, 2013):

- zlepšit kvalitu informací dostupných poskytovatelům kapitálu umožňující efektivněji a produktivněji alokovat jejich kapitál,
- podporovat integrované myšlení, rozhodování a činnosti, jež se zaměřují na vytváření hodnot v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu,
- podporovat soudržnější a účinnější přístup k reportingu společnosti, jež vychází z odlišných zdrojů reportingu a spojuje všechny faktory významně ovlivňující schopnost organizace vytvářet hodnotu v čase,
- zlepšit odpovědnost a řízení zhodnocování kapitálů a podporovat pochopení jejich vzájemné závislosti.

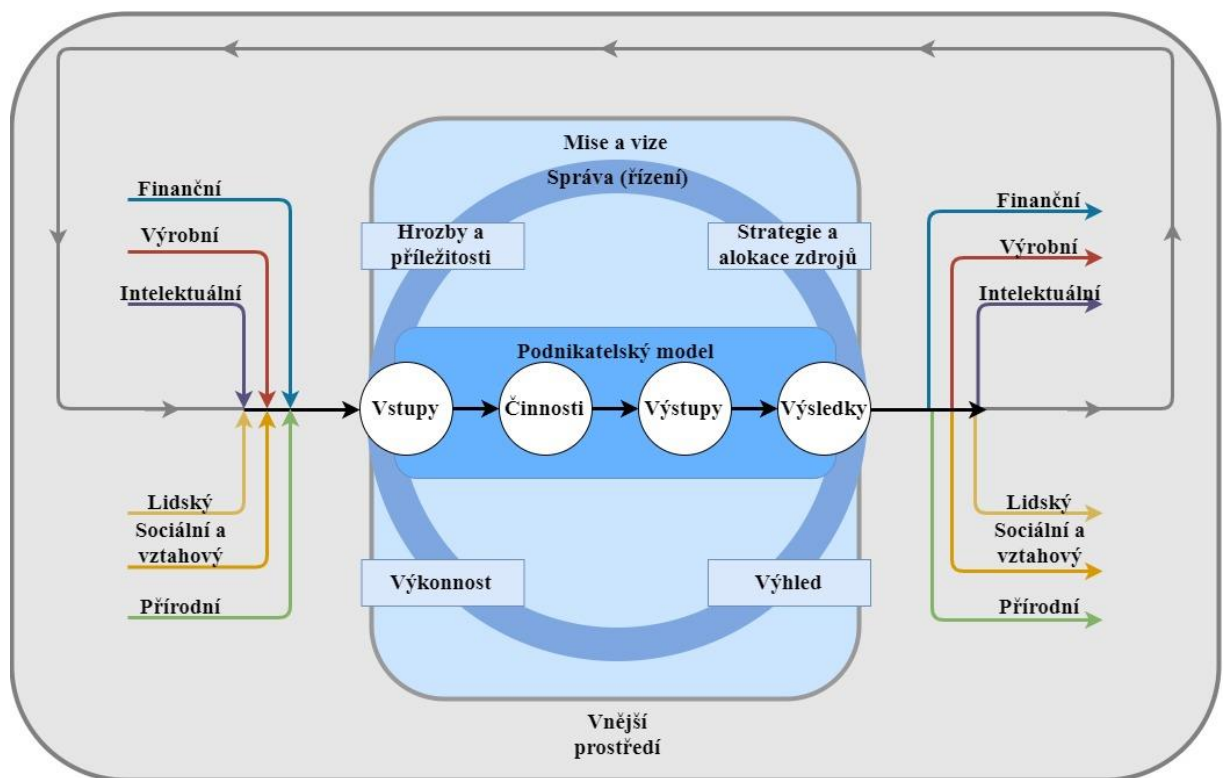
Dle IIRC (2013) IR definuje a rozeznává následujících 6 kategorií kapitálů:

- finanční kapitál – vlastní a cizí finanční zdroje (vlastní a cizí kapitál), zahrnuje základní kapitál, půjčky, závazky z obchodních vztahů a další,
- výrobní kapitál – hmotný movitý a nemovitý majetek, zahrnující budovy, stroje (výrobní zařízení) a infrastrukturu,
- nehmotný (intelektuální) kapitál – nehmotný majetek, tedy duševní vlastnictví (patenty, autorská práva, software či licence) a organizační kapitál (organizační struktura, skryté dovednosti, postupy a protokoly),
- lidský kapitál – zaměstnanci, včetně jejich dovedností, zkušeností, vědomostí a ochoty spolupracovat,
- sociální a společenský kapitál – vztahy uvnitř a mezi komunitami, skupinami a dalšími stakeholdery a schopnost sdílet informace vedoucí ke zlepšení tzv. „well-being“⁶,

⁶ Well-being je definováno jako osobní pohoda jedince zahrnující duševní, sociální a tělesnou oblast (Kebza a Šolcová, 2005, s. 12-13).

- přírodní kapitál – obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, jež společnost svou činností ovlivňuje (voda, vzduch, lesy, půda, minerály, lesy, biologická diverzita a zdraví ekosystémů).

Obrázek 6 znázorňuje, jak u integrovaného reportingu funguje proces vytváření hodnot. Strouhal a kol. (2016, s. 166-167) tento proces popsali takto: Různé druhy kapitálu jako vstupy se podnikovými aktivitami mění na výstupy, tedy výrobky či služby společnosti. Dále autoři uvádí, že tyto výstupy ovlivňují kapitál, který později opět vchází do podniku na straně vstupů. Proces se pak stále opakuje. Zdroj dále tvrdí, že při procesu by se mělo monitorovat vnější prostředí společnosti, identifikovat hrozby a příležitosti a vhodně alokovat zdroje, zásadní u IR je přitom propojenost všech oddělení a sdílení informací tak, aby se vytvořilo integrované myšlení; za těchto podmínek může vzniknout IR.

Obrázek 6 Proces vytváření hodnot z IIRF (IIRC, 2013)

Strouhal a kol. (2016, s. 165) uvádí, že dle průvodce Implementing Integrated Reporting od PWC (PricewaterhouseCoopers LLP) se společností využívajícím IR daří mimo jiných přínosů snižovat náklady, rostou tržby, zlepšuje se fungování managementu rizik a zlehčuje se přístup k trhu. Dále autoři uvádí, že dle výzkumů v 65 % případů společnosti po implementaci IR lépe rozumějí příležitostem a hrozbám v podnikání.

1.4 Shrnutí teoretické části

Komunikace je předávání sdělení či informací od zdroje k příjemci. Nemusí se jednat pouze o informace, ale i o výsledky lidské činnosti. Pokud má být komunikace úspěšná a efektivní, musí být tato komunikace důvěryhodná, jednoduchá, konzistentní a kontinuální. Dále musí mít kontext, obsah, využívat zejména kanály, na něž jsou příjemci zvyklí, a musí být zohledněny schopnosti porozumění příjemce sdělení.

CI má za cíl vytvářet a udržovat pozitivní postoje interních i externích stakeholderů ke společnosti; představuje tedy formu identifikace organizace. Výsledkem CI je CIm, kterého se dosáhne za pomoci filozofie společnosti, CD, CCom, CCu a produktu společnosti.

Každá společnost má velké množství nástrojů ke korporátní komunikaci. Jedním z nástrojů této komunikace je právě VZ. VZ se může zahrnout i do nástrojů PR, protože jeho cílem je tvořit a udržovat pozitivní vztahy s veřejností (CIm), která sice nemusí přímo kupovat produkty či služby společnosti, ale jejich mínění je pro společnost významné.

VZ je definována v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví. V zákoně se uvádí povinnost vyhotovení, její náležitosti a způsob zveřejnění. Její obsah i forma by měly být v souladu s CI a CD. Uživateli VZ jsou různé zainteresované strany. VZ má zejména funkci informační a reprezentační, ale sloužit může i pro nabídková řízení nebo účasti v tendrech. Lze ji zařadit i do komunikačního mixu (zejména do Investor Relations).

Integrovaná zpráva, která je výsledkem IR, představuje jednotný dokument, který by měl obsahovat finanční a nefinanční informace o společnosti, tedy poskytovat zprávu o udržitelnosti zahrnující ESG informace. IR má mít za následek efektivní a produktivní alokaci kapitálu ve prospěch finanční stability a udržitelnosti. Rámec IIRF není právně závazný a každá společnost může zveřejnit jen to, co chce, pokud to však nejsou informace předepsané zákonem. Dle PWC je vydávání integrovaných zpráv spojeno s celou řadou efektů a přínosů; společností rostou tržby, daří se jim snižovat náklady, dochází ke zlepšení managementu rizik a mají lepší přístup k trhu. Dochází i k lepšímu pochopení příležitostí a hrozeb jejich podnikání.

2 ANALÝZA VÝROČNÍCH ZPRÁV VYBRANÝCH PROVOZOVATELŮ OSOBNÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY V ČR

Druhá část, tedy praktická, této bakalářské práce obsahuje analýzu výročních zpráv z let 2016 až 2018 vybraných provozovatelů osobní železniční dopravy působících na území České republiky. Nejprve je uvedena stručná charakteristika těchto vybraných společností a poté jsou shrnuty základní výsledky analýzy výročních zpráv společností. Analýza vychází z posouzení, jak vybrané společnosti splňují požadavky na obsah, stanovené legislativními předpisy, a zaměřuje se i na rozsah zpráv, jejich přehlednost a způsob jejich zveřejňování.

2.1 Charakteristika vybraných provozovatelů osobní železniční dopravy v ČR

Pro realizaci této bakalářské práce byli vybráni následující provozovatelé osobní železniční dopravy:

- České dráhy, a.s. (dále pod zkratkou ČD),
- RegioJet a.s. (dále pod zkratkou RJ),
- Leo Express s.r.o. (dále pod zkratkou LE).

Následující tabulka 3 prezentuje podíl jednotlivých dopravců na výkonech na českých kolejích sítě Správy železnic (SŽ; dříve Správa železniční dopravní cesty).

Tabulka 3 Podíl dopravců na výkonech sítě Správy železniční dopravní cesty⁷ za rok 2018

Dopravce	Podíl v %
České dráhy, a.s.	91,76
RegioJet a.s.	3,90
LEO Express	1,44
GW Train Regio, a.s.	1,83
Die Länderbahn GmbH DLB	0,28
ostatní dopravci	0,79

Zdroj: Správa železniční dopravní cesty⁸ (2019)

Podíl v procentech je vyjádřen z celkového počtu vlakových kilometrů⁹ (vlkm) všech dopravců na síti SŽ za rok 2018. Podíl ČD je jednoznačně největší a činí 91 %. RJ pak obsazuje druhou příčku s mnohonásobně menším podílem, než tomu bylo u společnosti ČD, ale je první

⁷ K 1.1.2020 společnost přejmenována na Správa železnic (SŽ).

⁸ K 1.1.2020 společnost přejmenována na Správa železnic (SŽ).

⁹ Jedná se o ukazatel osobní železniční dopravy. „Vlakový kilometr (vlkm) osobní dopravy vyjadřuje přemístění jednoho osobního vlaku, příp. sólo motorového vozu, o jeden kilometr“ (ČSÚ, 2019).

ze skupiny soukromých osobních železničních dopravců. Tabulka zde byla zařazena z důvodu prezentace, jak moc jsou jednotliví vybraní dopravci na železnici ČR významní; zvoleni tedy byli první tři dle podílů na výkonech.

2.1.1 České dráhy, a.s.

Pododdíl 2.1.1 byl zpracován (pokud není uvedeno jinak) ze zdrojů České dráhy (©2008b) a České dráhy (2019).

ČD jsou akciová společnost založená 31. března 2002 a 1. ledna 2003 zapsaná do obchodního rejstříku s jediným akcionářem, kterým je Česká republika. Jedná se o jednu z nástupnických organizací původní státní organizace České dráhy, jež byla vytvořena na základě zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a změny zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Druhou společností je Správa železnic (dříve Správa železniční dopravní cesty). ČD plní úlohu národního dopravce dle ustanovení §8, § 9 a § 17 zákona č. 77/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, proto je hlavním předmětem podnikání ČD provozování osobní železniční dopravy a další činnosti související s hlavním předmětem podnikání. Slovní spojení a označení „národní dopravce“ mají ČD i ve svém logu v odstínech modré, v níž jsou většinou designovány i vlaky ČD. Na prezentaci loga ČD a využití CD v praxi na voze ČD je zde umístěn obrázek 7.

Obrázek 7 Železniční vůz ČD (Špaček, [b.r.]

ČD provozují železniční dopravu nejen v tuzemsku, ale i zahraničí. Výchozí nebo konečná stanice vlakového spoje se však nachází v České republice.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců společnosti pro rok 2018 byl 14 592 zaměstnanců. Od 1. 10. 2019 do současnosti je generálním ředitelem Václav Nebeský. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada. V případě, že má společnost pouze jediného akcionáře, valná hromada se nekoná a v působnosti valné hromady rozhoduje jediný akcionář. Rozsah působnosti valné hromady je stanoven v zákonech upravujících právní poměry společnosti a ve stanovách společnosti (České dráhy, 2019). Vrcholovou organizační složkou společnosti je generální ředitelství, které „zajišťuje realizaci rozhodnutí řídicích orgánů a integritu řízení všech organizačních složek Českých drah, a.s.“ (Česká dráhy, ©2008a). V čele generálního ředitelství je představenstvo, které je statutárním orgánem a je voleno a odvoláváno dozorčí radou. Dozorčí rada je složena z devíti členů, kteří jsou voleni zaměstnanci a jediným akcionářem společnosti. Dalšími orgány společnosti pak jsou řídicí výbor, prostřednictvím kterého Česká republika vykonává své práva ve společnosti, představenstvo a výbor pro audit, který je jmenován akcionářem prostřednictvím řídicího výboru. Sídlo společnosti se nachází na adrese Nábřeží Ludvíka Svobody 1222 v městské části Praha 1 v budově Ministerstva dopravy.

Společnost ČD spadá do Skupiny České dráhy, kde figurují jako mateřská společnost této Skupiny. Skupina má jako hlavní činnost podnikání provozování železniční dopravy, ostatními činnostmi je zejména správa nemovitého majetku a uskutečňuje i jiné činnosti, jež souvisí s hlavním předmětem podnikání. Struktura Skupiny je uvedena v příloze A.

Tato majetková struktura byla sestavena k 31. prosinci 2018. ČD mají hned několik dceřiných společností, které mají případně také další dceřiné společnosti, tudíž je majetková struktura ČD rozsáhlá. Například dceřiná společnost ČD CARGO, a.s., ve které mají ČD 100% podíl a která má jako hlavní podnikatelskou činností provozování nákladní dopravy, pokrývá nákladní dopravu Skupiny ČD. ČD však mají podíly i v jiných společnostech, např. v Masaryk Station Development, a.s., což je developerská společnost sloužící pro rozvoj lokality Masarykova nádraží v Praze.

Základní kapitál ČD činí 20 000 mil. Kč. ČD měly zisk za rok 2018 dle VZ z daného roku 457 mil. Kč, zisk za období 2018 u Skupiny ČD činil 1 185 mil. Kč (České dráhy, 2019). ČD přepravily 179,2 mil. cestujících za rok 2018, což znamenalo nárůst o 4,5 mil. cestujících oproti předchozímu roku 2017 a zvýšily se i tržby (České dráhy, 2019).

2.1.2 RegioJet a.s.

Tento pododdíl 2.1.2 byl zpracován (pokud není uvedeno jinak) ze zdrojů RegioJet (©2020a) a Ministerstvo spravedlnosti České republiky ©2012-2015b).

RJ je soukromý železniční dopravce často přezdívaný jako „žlutý dopravce“ pro své žluté vlaky (viz obrázek 8). Společnost má formu akciové společnosti a byla založena zápisem do obchodního rejstříku dne 20. března 2009 jako dceřiná společnost společnosti STUDENT AGENCY k.s.¹⁰ (dále SA). Vlastníkem SA je Ing. Radim Jančura. Hlavním předmětem činnosti podnikání RJ je provozování dráhy a drážní dopravy. Dalším předmětem podnikání je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Společnost sídlí v Brně na adrese Náměstí Svobody 86/17 (Dům pánů z Lipé).

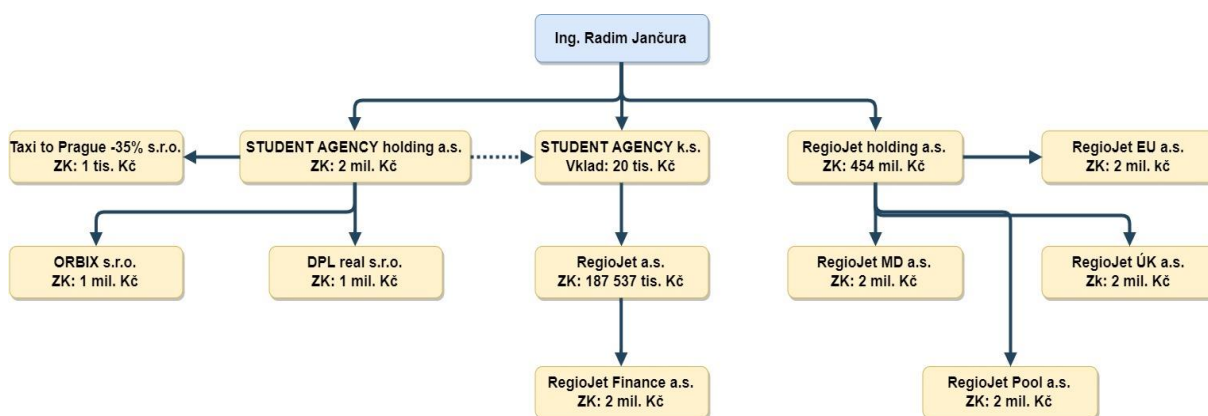
Obrázek 8 Část vlakové soupravy společnosti RJ (RegioJet, ©2020b)

RJ stejně jako ČD provozuje vlakovou dopravu i v zahraničí. RJ je významným dopravcem např. na trase do Vídně a zpět a Bratislavy a zpět, v tuzemsku zejména na trasách vedoucí do hlavního města Prahy. Nově od 15.12.2019 se zavedením nového jízdního řádu na železnici začal provozovat železniční dopravu na lince R8 Brno – Ostrava – Bohumín místo dopravce ČD. Byly to první spoje v České republice, které RJ provozuje na objednávku Ministerstva dopravy, a zároveň jeho první spoje v kategorii „Rychlík“ (Sůra, 2019). Za rok 2018 dle VZ dopravce přepravil celkově 5,9 mil. cestujících a zaměstnával 537 lidí (RegioJet, 2019).

¹⁰ STUDENT AGENCY k.s. je autobusový dopravce.

Základní kapitál společnosti k 31. 12. 2018 je 187 534 tis. Kč (RegioJet, 2019). Na tomto základním kapitálu má 100% podíl společnost SA a tedy je jejím jediným akcionářem. Statutárním orgánem je představenstvo, jehož předsedou je Ing. Radim Jančura a členem Ing. Jirí Schmidt. Dalším orgánem RJ je dozorčí rada tvořená jediným členem, kterým je Martina Bláhová. Její činností je dohled na výkon působnosti představenstva a podnikatelskou činnost společnosti. Nejvyšším orgánem je valná hromada.

Na následujícím obrázku 9 je znázorněno schéma majetkové struktury RJ, SA a pana Ing. Radima Jančury.

Obrázek 9 Majetková struktura společností Ing. Jančury (autorka na základě RegioJet, 2019)

Schéma popisuje vztahy mezi jednotlivými subjekty, v nichž pan Ing. Jančura figuruje, a zejména umístění společnosti RJ do majetkové struktury. Plné nepřerušované šipky znázorňují 100% podíl společnosti, od které šipka vychází, na základním kapitálu (ZK) druhé společnosti, k níž šipka směřuje, nebo vkladu (pouze u SA). Přerušovaná šipka znázorňuje vztah mezi SA holding a.s. a SA, kde SA holding a.s. je komplementářem společnosti SA.

Společnost RJ měla za rok 2018 dle VZ provozní zisk dle ukazatele „EBITDA“¹¹ 149 mil. Kč (RegioJet, 2019).

2.1.3 Leo Express

Tento pododíl 2.1.3 byl zpracován (pokud není uvedeno jinak) ze zdrojů Leo Express (©2020a) a Leo Express (2019b).

Dalším soukromým osobním železničním dopravcem je společnost LE, která vznikla dne 8. ledna 2010 jako akciová společnost. První spoj však vypravila až na konci roku 2012.

¹¹ EBITDA je zisk před odečtením úroků, daní, odpisů a amortizace; je to indikátor, který ukazuje provozní výkonnost společnosti (Altaxo, ©2019).

Společnost Leo Express Global a.s. (dříve Leo Express a.s., dále LE Global a.s.) je mateřskou společností Leo Express s.r.o. (dále LE s.r.o), která vznikla až v roce 2017 a dle živnostenského rejstříku má jako hlavní předmět podnikání výrobu, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Společnost poskytuje nejen vlakovou, ale dále i autobusovou přepravu cestujících včetně doplňkových služeb. V současné době obsluhuje LE více než 100 měst v 6 státech. Vznikem LE s.r.o. došlo k rozdělení provozních aktivit Leo Expressu Global a.s. a převedení aktiv a závazků. Tedy LE s.r.o. dle VZ nyní vykonává hlavní podnikatelskou činnost za celou Skupinu LE. Sídlo obou společností LE se shoduje a nachází se na adrese Řehořova 908/4, Praha 3 – Žižkov.

Obrázek 10 Část vlakové soupravy společnosti LE (Leo Express, ©2020b)

Společnost LE Global a.s. je řídicí osobou koncernu, jehož součástí jsou řízené osoby LE s.r.o. a LEO Express Tenders s.r.o.. Základní kapitál společnosti LE Global a.s. je 123 461 670 Kč a LE s.r.o. 100 000 Kč, který je 100% podílem LE Global a.s. (Leo Express, 2019b).

U společnosti LE s.r.o. byl průměrný přepočtený počet zaměstnanců 159 za rok 2017. Výsledek hospodaření společnosti je zisk v hodnotě 2 615 000 Kč (po zdanění) a čistý obrát činí 383 450 000 Kč.

2.2 Analýzy výročních zpráv

Tento oddíl je věnován samotným analýzám VZ zmíněných osobních železničních dopravců z let 2016 až 2018, tj. tří po sobě jdoucích roků. U všech bude provedena analýza obsahu VZ dle předem stanovených kritérií a dle výsledků analýzy budou následně sestaveny návrhy pro vybrané společnosti.

2.2.1 Kritéria analýzy výročních zpráv

V rámci této bakalářské práce je provedena analýza obsahu jednotlivých výročních zpráv tří společností, které jsou provozovateli osobní železniční dopravy zejména na území České republiky – ČD, RJ, LE.

Každý dokument – informační pramen – lze podrobit informační analýze; tu lze rozdělit na formální a obsahovou (tj. věcnou) (Lidmila, 2019). V této bakalářské práci je provedena obsahová analýza, která je objektivní analýzou jakéhokoliv sdělení či dokumentu (Disman, 2011). Tato analýza zkoumá obsah samotného sdělení a jeho formu (Disman, 2011).

Analýzy obsahu jednotlivých VZ vybraných společností jsou provedeny dle předem stanovených kritérií, která vycházejí z požadavků na VZ dle zákona o účetnictví a dalších parametrů dle teoretické části této bakalářské práce. Výsledky analýzy VZ jednotlivých společností jsou poté vzájemně porovnány. Pro analýzy byla zvolena následující kritéria, která jsou odbornými zdroji považována za klíčová pro to, aby VZ mohla plnit cíle, pro které je určena – viz teoretická část bakalářské práce:

1. obsah VZ (poskytované informace v souladu se zákonem o účetnictví),
 - informace o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodaření,
 - informace o událostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu VZ,
 - informace o předpokládaném vývoji činnosti,
 - informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
 - informace o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů,
 - informace o pobočkách nebo jiných částech obchodního závodu v zahraničí,
 - informace o nabytí vlastních podílů nebo akcií,
 - účetní závěrka,
 - zpráva auditora,
2. rozsah zprávy,

- celkový rozsah,
 - rozsah účetní závěrky z celkového rozsahu,
3. přehlednost a logická návaznost, grafická stránka VZ,
 - obsah (názvy kapitol a čísla stran),
 - zastoupení tabulek, grafů, doplňujících komentářů atd.,
 - členění textu,
 - logická návaznost,
 4. vzhled,
 - soulad s CD,
 - ilustrační fotografie, piktogramy,
 5. způsob zveřejnění,
 - ve Sbírce listin,
 - na webových stránkách dopravce.

2.2.2 Analýza výročních zpráv ČD z let 2016-2018

Dopravní společnost ČD vydává každý rok VZ za celou Skupinu ČD, která obsahuje jak konsolidovanou účetní závěrku i s přílohou za celou Skupinu ČD, tak i individuální účetní závěrku s přílohou za společnost ČD, jejíž hlavní činností je provozování osobní železniční dopravy. Uživatel VZ získá informace o celé Skupině ČD z jednoho dokumentu.

Všechny VZ začínají samostatnou úvodní stránkou a po ní následuje obsah, nejdůležitější data, jako je počet přepravených cestujících, přepravní výkon osobní dopravy (dále pod zkratkou OD) a náklady a další. VZ pokračují mapou s vyznačenými trasami, představením společnosti, úlohou a vizí společnosti a hlavními ukazateli pro Skupinu ČD. VZ za rok 2016 obsahuje navíc přehledný kalendář důležitých událostí za uplynulý rok.

Dále všechny zprávy obsahují úvodní slovo předsedy představenstva; je mu vyhrazena jedna stránka textu a druhá je vždy doplněna fotografií předsedy představenstva. Ve zprávách nechybí ani vize ČD. Tato část obsahuje stručný popis společnosti, jaké služby poskytuje a jaké jsou její úlohy a zejména cíle jako člena Skupiny ČD. Následuje pasáž o statutárních orgánech Skupiny ČD formou medailonků; ty obsahují jméno včetně titulů, funkci, časový údaj o působení, za co je daná osoba zodpovědná a stručnou charakteristiku osoby.

ČD uvádí i hlavní ukazatele především finanční výkonnosti společnosti; mezi ně patří: EBITDA z pokračujících činností, EBIT¹² z pokračujících činností, zisk (nebo ztráta) za období

¹² EBIT (Earnings before Interest and Taxes) je zisk před zdaněním a úroky (Management, 2016).

z pokračujících činností, celková aktiva, CAPEX¹³, odpisy a amortizace, zadluženost v procentech, běžná likvidita v procentech, ROCE¹⁴ a průměrný přepočtený počet zaměstnanců. Tyto vyjmenované ukazatele jsou uváděny za celou Skupinu ČD. Dále jsou prezentovány vybrané ukazatele zvlášť pro OD (ČD) a nákladní dopravu (dále ND, Skupina ČD Cargo). Těmito ukazateli jsou: počet přepravených cestujících u OD, objem přepravy u ND, dopravní a přepravní výkon u OD i ND, průměrná přepravní vzdálenost u OD i ND a obsazenost nabízené kapacity u OD. Hodnoty ukazatelů jsou uspořádány do přehledné tabulky a jsou porovnávány s předchozím rokem. Je zde uveden rozdíl mezi hodnotami, který je pak i vyjádřen indexem. Struktura tabulky ukazatelů zůstává pro všechny zprávy sledovaného období neměnná. Vybrané ukazatele jsou okomentovány, doplněny ilustračními fotografiemi či graficky znázorněny. Touto formou jsou uvedeny i informace o službách či vozovém parku Skupiny.

Ve VZ je charakterizována i vlastnická struktura Skupiny ČD. Vlastnická struktura je graficky přehledně zpracovaná, včetně barevného rozlišení v odstínech modré pro lepší orientaci ve schématu. V roce 2016 byla tato vlastnická struktura doplněna i o organizační strukturu; přesto přehlednost byla zachována. Následující roky organizační struktura chybí a je pouze slovně charakterizována.

Dále je část VZ věnována způsobu řízení společnosti, což zahrnuje akcionářskou strukturu a nejvyšší orgány společnosti. Jsou zde vymezeny orgány společnosti (valná hromada, řídicí výbor, představenstvo, dozorčí rada, výbor pro audit a interní audit), compliance¹⁵, informace o závazných nebo dobrovolných kodexech řízení a správy společnosti, řízení rizik a systémech managementu budovaných v souladu s ISO. Ve VZ nechybí ani zpráva o činnosti dozorčí rady společnosti ČD za uplynulý rok od předsedy dozorčí rady. Tato zpráva shrnuje, kolikrát se konalo zasedání rady, popis činnosti za uplynulý rok, zda shledala nějaké porušení či nesplnění povinností vyplývajících z právních předpisů, interních předpisů společnosti, stanov společnosti nebo pokynů valné hromady.

Všechny VZ obsahují pasáž s názvem Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti společnosti a o stavu jejího majetku. Zprávy za rok 2017 a 2018 mají strukturu této části téměř totožnou, naopak ve zprávě za rok 2016 je tato část kratší a obsahuje pouze výsledky

¹³ CAPEX (Capital Expenditures) je zkratka pro tzv. investiční (neboli kapitálové) výdaje (ManagementMania, 2017).

¹⁴ ROCE (Return on Capital Employed) znamená rentabilitu investovaného kapitálu (ManagementMania, 2015).

¹⁵ „Cílem činnosti compliance je monitorování jednání společnosti a zajišťování, aby jednání společnosti, zaměstnanců a vedení bylo v souladu s právními předpisy a vnitřními normami s důrazem na dodržování firemní etiky, resp. Etického kodexu“ (České dráhy, 2019).

hospodaření s komentáři; oproti ostatním VZ jsou komentáře za rok 2016 doplněny několika grafy pro lepší představu a prezentaci výsledků uživateli VZ. Výsledky hospodaření společnosti jsou uspořádány do tabulky a jsou rozděleny dle segmentů na OD, ND, správu majetku a ostatní. Tabulka zahrnuje výsledky roku, pro který je zpráva sestavena, a bezprostředně předcházejícího roku. V tabulce jsou prezentovány výnosy, služby, spotřeba materiálu a energie, ostatní náklady, EBITDA z pokračující činností, odpisy a amortizace, EBIT z pokračující činností a zisk (nebo ztráta) za období z pokračujících činností. Tyto výsledky jsou pak doplněny slovními komentáři. Dále zde byla v letech 2016 a 2017 zahrnuta struktura aktiv a pasiv a peněžní toky; tyto informace v této části VZ v roce 2018 chybějí. V letech 2017 a 2018 jsou v této pasáži dále uvedeny informace o novinkách v OD, o doplňkových službách poskytovaných společnostmi, střednědobý výhled, oblast obchodu (lze také označit jako B2B obchod, tj. business-to-business obchod), oblast marketingu a jeho cíle, tedy získání nových klientů a udržení těch stávajících, provozní ukazatele (počet vypravených, tj. odjetých vlaků, plnění jízdního řádu, plnění jízdního řádu s odečtem příčin zpoždění mimo dopravce a odpovědnost ČD za zpoždění vlaků) s komentářem a tabulkou o evidovaných operativních opatřeních za mimořádné události, vyhodnocení standardů kvality zpracované přehledně do tabulek s uvedenou procentuální úrovní náročnosti, výsledkem za daný rok a vyhodnocením, zda byl standard splněn či naopak nebyl. Tyto standardy dle samotné společnosti ČD tvoří podstatnou část CI_m, jelikož *„je viditelná a sledovaná jak širokou veřejností, sdělovacími prostředky, konkurenčními dopravci, tak i objednateli osobní dopravy v regionální a dálkové dopravě“* (České dráhy, 2019). Dále pasáž obsahuje komentáře k opravárenství a obnově kolejových vozidel včetně investic v OD. Druhá půlka zprávy představenstva je o ND a zahrnuje charakteristiku, poslání, vizi a cíle společnosti ČD Cargo a.s., komentář k samotné ND, jejímu vozidlovému parku, hospodaření s vozidly, pronájmu železničních kolejových vozidel či investiční činnosti, očekávanému vývoji, cíli a záměrům společnosti ČD Cargo a.s. Je zde zahrnutý i komentář ke správě majetku celé Skupiny ČD, včetně investic, a k ostatním činnostem jako jsou služby informačních a komunikačních technologií, včetně investic, výzkum a vývoj zajišťovaný dceřinou společností (Výzkumný ústav železniční, a.s.), zaměstnanecká politika (např. plnění kolektivní smlouvy, zvyšování kvalifikace zaměstnanců a zaměstnanecká rekreace), mezinárodní vztahy a ochrana životního prostředí. Životní prostředí je v dnešní době značně diskutované téma a ČD se zabývají a sledují dopady svého provozu na životní prostředí. Jako hlavní oblasti ochrany životního prostředí sledují vodní hospodářství, odpadové hospodářství, nakládání s chemickými látkami a přípravky, ochranu přírody a krajiny, sanaci zemin a podzemních vod, ochranu ovzduší a úniky škodlivých látek

do životního prostředí. Všechny tyto pak společnost charakterizuje krátkým odstavcem, ovšem bez konkrétních dat. Vše, co bylo zahrnuto v této části VZ, tedy ve zprávě představenstva, kromě výsledků hospodaření, je ve VZ z roku 2016 rozděleno do dílčích kapitol dle jednotlivých oblastí.

Ve VZ ČD nejsou opomenuty ani činnosti v oblasti společenské odpovědnosti, jenž má svou samostatnou kapitolu. Každý rok délka této kapitoly narůstá. Dle VZ ČD (2017, 2018, 2019) má společenská odpovědnost ve společnosti již dlouhou tradici a neustále se rozvíjí. Zprávy se věnují oblasti ekonomické, environmentální i sociální odpovědnosti. Ve zprávách se uvádí, že společnost spolupracuje s neziskovými organizacemi a nadacemi, šíří vzdělání a osvětu, podporuje komunity v oblasti volnočasových aktivit, kultury a sportu, směrem k cestující veřejnosti je cílem zlepšování kvality cestování a budování pozitivního obrazu o společnosti, tj. CIm, a další. Za zmínku stojí bezbariérové cestování, do něž spadá třeba objednávkový a rezervační systém, díky kterému si mohou hendikepované osoby objednat přepravu a asistenční službu. Tyto služby rok od roku využívá čím dál více hendikepovaných. Oblast vzdělávání a osvěty zahrnují projekty Preventivní vlak bezpečné železnice, Junior program, pod něž spadá vydávání časopisu Můj vláček, Elfíkových sešitů a omalovánek dostupných v dálkových vlacích, dále stipendijní program určený pro „žáky partnerských středních škol, kteří studují maturitní obory s dopravním a technickým zaměřením“, a jehož cílem je „získat nové potenciální zaměstnance společnosti do provozních profesí, tj. zákaznický personál a strojvedoucí“ (ČD, 2019). Dále je popsán projekt Revolution train sloužící k protidrogové prevenci a další. Ve společenské odpovědnosti má tedy společnost ČD co nabídnout. O oblasti environmentální odpovědnosti však společnost v této části žádné podrobnosti neuvádí.

Zpráva z roku 2016 má navíc oproti následujícím rokům zvlášť samostatnou kapitolu o investičním rozvoji skupiny, což je důležité téma zejména pro investory.

Dle zákona o účetnictví musí mít ČD účetní závěrku ověřenou auditorem a zpráva auditora musí být přiložena k VZ. Toto nařízení všechny VZ splňují. Audit společnosti vykonává PricewaterhouseCoopers Audit s.r.o.

Všechny VZ obsahují, jak už bylo na začátku zmíněno, konsolidovanou účetní závěrku Skupiny ČD i individuální účetní závěrku společnosti ČD. Účetní závěrky jsou sestaveny dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (International Financial Reporting Standards, dále IFRS) ve znění přijatém Evropskou unií. Součástí konsolidovaných i individuálních účetních závěrek je výkaz zisku a ztráty, výkaz o finanční situaci (rozvaha), výkaz změn

vlastního kapitálu, výkaz o peněžních tocích (Cash Flow), výkaz o ostatním úplném výsledku a příloha k účetní závěrce.

1. Všeobecné informace	145	18. Zásoby	172
2. Důležitá účetní pravidla	145	19. Pohledávky z obchodních vztahů	172
3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	154	20. Ostatní finanční aktiva	173
4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech	158	21. Ostatní aktiva	174
5. Výnosy	158	22. Vlastní kapitál	174
6. Ostatní provozní výnosy	160	23. Úvěry a půjčky	176
7. Služby, spotřeba materiálu a energie	160	24. Rezervy	179
8. Náklady na zaměstnanecké požitky	161	25. Závazky z obchodních vztahů	180
9. Odpisy a amortizace	161	26. Ostatní finanční závazky	180
10. Ostatní provozní náklady	161	27. Ostatní závazky a smluvní závazky	180
11. Finanční náklady	162	28. Spřízněné strany	181
12. Finanční výnosy	162	29. Peněžní prostředky	187
13. Daň z příjmů	162	30. Smlouvy o operativním leasingu	187
14. Pozemky, budovy a zařízení	164	31. Smluvní závazky k výdajům	187
15. Investice do nemovitostí	166	32. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	188
16. Nehmotná aktiva	167	33. Finanční nástroje	191
17. Investice do dceřiných, přidružených společností a společných podniků	168	34. Události po skončení účetního období	204
		35. Schválení účetní závěrky	204

Obrázek 11 Obsah přílohy k individuální účetní závěrce ve VZ za rok 2018 (České dráhy, 2019)

Na obrázku 11 je zobrazen obsah přílohy k individuální účetní závěrce ČD ve VZ za rok 2018. Oproti předchozím rokům se obsah přílohy liší v jediné položce a tou je část nazvaná „ukončené činnosti a aktiva držena k prodeji“ nebo pouze „ukončené činnosti“, kterou VZ za rok 2018 vůbec nezahrnuje. V této pasáži se řeší prodej části závodu krátkými komentáři doplněnými o analýzu zisku (nebo ztráty) a peněžní toky z této činnosti.

Mezi přílohami k individuální a konsolidované účetní závěrce jsou rozdíly pouze v tom, že konsolidovaná obsahuje část nazvanou „dceřiné podniky“, kde jsou uvedeny podrobnosti o částečně vlastněných dceřiných podnicích. Rozsahy konsolidovaných účetních závěrek včetně příloh činí vždy kolem 80 stran a rozsah individuálních účetních závěrek včetně příloh vždy kolem 65 stran.

V Přílohách k účetním závěrkám má jak Skupina ČD, tak i společnost ČD jako osobní železniční dopravce, vše podrobně a srozumitelně popsání, okomentované a přehledně uspořádané v tabulkách. Většina tabulek obsahuje pro porovnání hodnoty roku, pro nějž je VZ sestavena, a hodnoty pro bezprostředně předcházející rok. Kromě položek, které jsou obsaženy v Příloze k účetní závěrce dle obsahu na obrázku 11, dále tato část VZ zahrnuje způsoby oceňování, kdy a jak se jaké položky vykazují, pravidla pro sestavení účetní závěrky, informace o implementaci standardů IFRS, obecné informace o leasingu a státních dotacích, klasifikaci

daní, investice a amortizace. Nechybí ani zákony, dle kterých se společnost řídí, informace o skutečnosti, že jediným akcionářem je Česká republika a že společnost ČD je mateřskou společností Skupiny ČD, předmět činnosti, u konsolidace vymezení konsolidačního celku Skupiny ČD, tedy zejména stanovení společností, jež jsou do konsolidace zahrnuty. V oblasti ČD a jejich postavení na trhu VZ obsahují pouze pár vět o tomto tématu, a to pouze u ND a trhu práce.

Samostatná kapitola je věnována i poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za uplynulý rok. Zde se uvádí počet podaných žádostí o informace, vydaných rozhodnutí a správních žalob a další související informace.

Následují údaje o osobách odpovědných za sestavení VZ a jejich čestné prohlášení, zpráva o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za daný rok, včetně schématu vztahů a vazeb mezi Skupinou ČD a státem, tj. Českou republikou, a jím ovládanými osobami, a seznam smluv uzavřených mezi nimi za uplynulý rok. Dokument končí seznamem použitých zkratk ve VZ a identifikačními a kontaktními údaji.

Design výročních zpráv se každý rok liší, ale vždy zůstávají zachovány barvy v odstínech modré, což je typická barva pro společnost (ve VZ se promítá CD), a jednotný zůstává i font písma. Např. VZ za rok 2017 měla design šestiúhelníků (viz následující obrázek 12), který se opakoval v celé VZ. Ilustrační fotografie ve VZ byly taky ve většině případů oříznuty do tvaru šestiúhelníku a celý dokument pak působil celistvě. Ostatní roky již neobsahovaly takové výrazné prvky. Další společnou vlastností VZ ze všech tří po sobě jdoucích let byl formát stránek, který byl místo klasického obdélníku čtverec a většina textu byla rozdělena do dvou sloupců se zarovnáním do bloku, což na čtenáře, resp. uživatele VZ, působí přívětivě a neodrazuje od čtení, jelikož rozsah celkový VZ je od 205 do 225 stran. Kladně lze hodnotit přítomnost obsahu ve všech VZ, což napomáhá k rychlé orientaci ve zprávě o takovém rozsahu.

Obrázek 12 Výroční zpráva ČD za rok 2017 (České dráhy, 2018)

Všechny zprávy jsou jednoduše dostupné pro všechny externí stakeholdery v online podobě na webových stránkách ČD (tj. na www.ceskedrahy.cz) nebo na webových stránkách Veřejného rejstříku a Sbirky listin provozované Ministerstvem spravedlnosti České republiky na webové adrese www.or.justice.cz/ias/ui/rejstrik.

VZ obsahují informace, požadované zákonem o účetnictví. Struktura i rozsah poskytovaných informací se během sledovaného období mění pouze velmi málo. Hlavní pozornost je věnována především informacím o ekonomické výkonnosti společnosti. Nefinanční informace (především o přístupu společnosti k ochraně životního prostředí a o sociálních aspektech a dopadech) nejsou již tak detailní a podložené konkrétními ukazateli o vývoji environmentální a sociální výkonnosti společnosti. Mnohdy se omezují pouze na výčet činností a projektů realizovaných v daných oblastech. VZ Skupiny ČD jsou přehledné, sladěné s barvami loga ČD, naformátované tak, že neodrazují od čtení, tudíž jsou uživatelsky příjemné. Pozitivně lze hodnotit to, že všechny VZ mají zařazen obsah textu, což v případech obsáhlých souborů velmi usnadňuje orientaci uživatelů ve VZ. Zprávy jsou pro zainteresované strany velmi jednoduše dostupné. VZ mají potenciál stát se východiskem pro tvorbu IR. Analyzované zprávy by však musely obsahovat více informací především z oblasti environmentální a sociální výkonnosti společnosti.

2.2.3 Analýza výročních zpráv RJ z let 2016-2018

Železniční dopravce RJ vydává VZ za každý kalendářní rok. Dále se údaje o společnosti RJ prezentují v konsolidované účetní závěrce za skupinu SA a v její VZ. V této práci jsou analyzovány pouze VZ osobního železničního dopravce RJ z let 2016 až 2018.

První informací ve VZ z let 2016 a 2017 je krátký text, který lze označit jako „vize společnosti“; prezentuje, čím by chtěla společnost RJ být a co je jejím cílem. V roce 2017 se tento text obsahově transformoval na informace typu: čeho společnost dosáhla a čím se stala. Podobné krátké komentáře k vývoji společnosti jsou pak obsaženy i v dalších částech VZ. Dále následuje „Slovo předsedy představenstva“, tedy pana inženýra Jančury. Zde předseda představenstva konstatuje, jaký byl uplynulý rok pro společnost, jaké důležité události se staly, jaké hospodářské výsledky byly dosaženy, a je zde také komentář k rostoucímu počtu přepravených cestujících, který je na následující straně doplněn grafem vývoje počtu přepravených cestujících osobního dopravce RJ za předchozí roky pro názornou představu o tom, jak počet přepravených cestujících roste. Dále jsou zde shrnuty vyhlídky společnosti do budoucna, jaké nákupy již byly provedeny a jaké se chystají. Všechny VZ pokračují přehledně graficky zpracovanou majetkovou strukturou. Následuje pasáž „Zpráva o vztazích mezi propojenými osobami“ za daný rok, kde jsou stručně popsány vztahy mezi propojenými osobami, ovládané a ovládající osoby a informace o nezveřejnění informací, které jsou považovány za obchodní tajemství nebo tajné a důvěrné. VZ obsahují také stránku s kontakty na společnost.

VZ musí obsahovat účetní závěrku společnosti za daný rok. Tato část VZ obsahuje základní informace o společnosti a přehled o změnách vlastního kapitálu. Za ní ihned následuje příloha k účetní závěrce. Příloha zahrnuje popis společnosti, seznam členů statutárního orgánu včetně jejich funkcí, výši základního kapitálu, informaci o společnících a jejich podílech na základním kapitálu. Po nich následují informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách, způsobech oceňování a odpisování. Tyto oblasti nejsou pouze obecně popsány, ale obsahují i konkrétní hodnoty v českých korunách uspořádané do přehledných tabulek. Jedná se o informace o dlouhodobém nehmotném majetku za roky 2017 a 2018 a jeho dobách odpisování, o dlouhodobém hmotném majetku za roky 2017 a 2018 a jeho dobách odpisování a důvodech vyřazování, o zásobách, pohledávkách, závazcích, o finančním leasingu, oblasti zaměstnanců a transakcích se spřízněnými stranami. Informace z oblastí úvěrů, rezerv, přepočtu cizích měn, odložené dani, výnosů a nákladů a ostatní doplňující komentáře jsou pouze slovní bez doplňujících tabulek. V části „Ostatní doplňující komentáře“ jsou popsány významné události, jež se za uplynulý rok udály, a další obecné doplňující

informace k účetní závěrce. Součástí VZ jsou i všechny účetní výkazy, které tvoří účetní závěrku: rozvaha v plném rozsahu, výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu, přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled o peněžních tocích (cash flow).

Ve zprávě z roku 2018 je obsažen ekonomický ukazatel Adjusted EBITDA a jeho výpočet je uveden v přehledné tabulce za roky 2017 a 2018. Tento ukazatel je doplněn krátkým komentářem; je vysvětleno, proč společnost tento ukazatel využívá pro řízení. Ekonomická výkonnost společnosti je dále charakterizována ukazateli, které jsou obsaženy v účetních výkazech: náklady, výnosy, čistým obratem, celkovými aktivy, odpisy, provozním výsledkem hospodaření, celkovým výsledkem hospodaření. Dalším důležitým ukazatelem výkonnosti společnosti je počet přepravených cestujících.

Poslední neméně důležitou součástí VZ dopravce RJ je zpráva nezávislého auditora. Audit provádí společnost BDO CA s.r.o.

Ve VZ RJ z let 2016 a 2017 chybějí informace o oblasti výzkumu a vývoje. Dalšími chybějícími údaji dle zákona o účetnictví jsou informace o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích a o pobočkách v zahraničí. VZ za rok 2018 již informace z těchto oblastí obsahuje, ale jsou shrnuty jednou až dvěma větami a uvedeny pod nadpisem „Další informace k výroční zprávě“.

Informace o skutečnostech, jež nastaly až po rozvahovém dni, jsou obsaženy v příloze k účetní závěrce, kde jsou dále uvedeny také významné události daného roku.

VZ společnosti RJ mají celkový rozsah 45 až 46 stran. Z celkového rozsahu je pak kolem dvaceti stran věnováno účetní závěrce. Jednu stranu zabírá zpráva o vztazích mezi propojenými osobami za uplynulý rok a další kontakty. V rámci VZ jsou zařazeny dvojstrany s fotografiemi a krátkými komentáři o tom, čím se společnost RJ stala, co dělá, jaké jsou její služby a co je jejím cílem či vizí do budoucna.

Zprávy jsou pro uživatele přehledné, ale pro lepší orientaci by mohl být uveden obsah zprávy na začátku dokumentu. Vzhled zpráv se během analyzovaných třech let nezměnil. Obsahují výraznější žluté prvky, např. záhlaví tabulek, grafy, které jsou v harmonii s CD. Celými zprávami se prolíná motiv „puzzle“, jenž je jemně promítnut v pozadí v šedé barvě, v záhlaví stránek jako výraznější prvek ve žlutém provedení; fotografie a úvodní strana jsou též vsazeny do tohoto tvaru (viz následující obrázek 13).

Obrázek 13 Vzhled VZ společnosti RJ (RegioJet, 2019)

Zprávy společnosti RJ jsou dostupné na webových stránkách Veřejného rejstříku a Sbírký listin provozovaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky na webové adrese www.or.justice.cz/ias/ui/rejstrik. Ve sbírce listin je zpráva za rok 2016 naskenována z tištěné verze a nahrána v černobílé podobě; informační hodnotu to však zprávě neubírá. Dále VZ z let 2017 a 2018 jsou dostupné také na webových stránkách RJ (www.regiojet.cz) v sekcích „O nás“ a „Informace pro investory“.

2.2.4 Analýza výročních zpráv LE z let 2016-2018

Posledními analyzovanými VZ jsou zprávy osobního dopravce LE. Jsou analyzovány VZ z let 2016 a 2017 za společnost Leo Express Global a.s. (dříve LEO Express a.s.) a za rok 2018 za společnost Leo Express s.r.o., jelikož v prosinci roku 2017 byla založena společnost s ručeným omezením, která převzala osobní dopravu za Leo Express Global a.s.

Na úvod analýzy je důležité zdůraznit velké rozdíly v rozsahu VZ. Za rok 2016 má zpráva rozsah 190 stran (včetně informací za celou skupinu LE), za roky následující 2017 a 2018 již pouze 36, resp. 31 stran.

Jednou ze základních částí VZ v případě výše analyzovaných společností bylo vždy „Úvodní slovo předsedy představenstva“. Tato pasáž je však obsažena v případě společnosti LE pouze ve VZ za rok 2016. Ve VZ za tento rok je také velmi detailně představena společnost i celá skupina LE. Ve VZ za další roky je už pozornost věnována pouze předmětu činnosti společnosti a vlastnické struktuře. Nechybějí ani základní informace o společnosti, jako jsou obchodní jméno, sídlo, IČO, den vzniku, registrace, právní forma společnosti a její základní kapitál. Součástí zpráv jsou i informace o vlastnické struktuře, které lze najít ve Zprávě o vztazích za daný rok. Ve VZ za rok 2016 je uvedeno i schéma organizační struktury skupiny

LE. Zpráva charakterizuje jednotlivé společnosti a vztahy mezi nimi, uvádí seznam vzájemných smluv a zhodnocení jejich vztahů. Ve VZ za rok 2016 je uveden seznam členů dozorčí rady a představenstva a nechybí ani krátké charakteristiky každého z nich. Dále následuje Zpráva představenstva v rozsahu devíti stran zahrnující komentář o uplynulém roce a k výhledu do budoucnosti od místopředsedy představenstva. Je zde i komentář k investicím, významným smlouvám, závislosti na jiných subjektech ve skupině, trendům a rizikům podnikání v oblasti dopravy. Nechybí zde ani grafy ke struktuře aktiv, pasiv, vlastního kapitálu, výsledku hospodaření, tržeb, provozních nákladů, EBITDA a peněžních toků (cash flow). Všechny uvedené ukazatele lze považovat za ukazatele finanční výkonnosti společnosti, resp. celé skupiny LE. U prezentovaných tabulek a grafů nejsou uvedeny jednotky, ve kterých jsou ukazatele vyjádřeny. Tabulkám chybí všechna ohraničení a jsou blízko grafů, což způsobuje nepřehlednost celé pasáže. Za Zprávou představenstva jsou dále uživateli VZ poskytnuty další informace o trhu a o postavení společnosti na něm. Je zpracována přehledná mapa tras obsluhovaných společností, zahrnující jak železniční, tak i autobusovou dopravu, na které jsou vyznačeny nově přidané, resp. významně upravené trasy.

VZ za rok 2016 obsahuje konsolidovanou (tj. za celou skupinu LE) i individuální účetní závěrku (tj. pouze za společnost Leo Express Global a.s., dříve LEO Express a.s.) s přílohami. Konsolidovaná účetní závěrka za rok 2016 se sestává z následujících konsolidovaných účetních výkazů: výkazu o finanční situaci (tedy rozvahy), výkazu zisku a ztráty, výkazu o úplném výsledku, výkazu změn vlastního kapitálu a výkazu o peněžních tocích (cash flow). Individuální účetní závěrka obsahuje stejné účetní výkazy, které ale jsou pouze za samotnou společnost LE, tj. individuální účetní výkazy. Přílohy k oběma účetním závěrkám mají totožnou strukturu dat – viz obrázek 14. Přílohy shrnují základní informace a charakteristiku skupiny LE nebo samotné společnosti LE, účetní pravidla (tj. co a jakým způsobem se účtuje), konkrétní účetní data (např. náklady a výnosy dle konkrétních oblastí a položek, odpisy, daň z příjmů, hodnoty konkrétních položek aktiv a pasiv), transakce se spřízněnými stranami, řízení finančních rizik a další. Všechna číselná data jsou doplněna slovními komentáři. Rozsah každé účetní závěrky s přílohou je cca 75 stran, dohromady to činí tedy 150 stran. Z rozsahu celé VZ za rok 2016 představují tato data téměř 80 %.

1	Všeobecné informace	37
2	Důležitá účetní pravidla	41
3	Důležité účetní úsudky, odhady a opravy chyb	62
4	Tržby a výnosy	63
5	Výkonová spotřeba	64
6	Náklady na zaměstnanecké požitky	65
7	Odpisy a amortizace	66
8	Ostatní provozní náklady	67
9	Finanční náklady a výnosy	68
10	Daň z příjmů	69
11	Pozemky, budovy, zařízení	71
12	Nehmotná aktiva	74
13	Zásoby	76
14	Pohledávky z obchodních vztahů a ostatní pohledávky	77
15	Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	79
16	Vlastní kapitál	80
17	Úvěry a půjčky	82
18	Rezervy	85
19	Závazky z obchodních vztahů	86
20	Ostatní závazky a časové rozlišení	87
21	Transakce se spřízněnými stranami	88
22	Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	91
23	Smluvní závazky k výdajům	92
24	Řízení finančních rizik ve skupině	93
25	Reálná hodnota	97
26	Soudní spory	101
27	Následné události	102
28	Schválení konsolidované účetní závěrky	103

Obrázek 14 Obsah přílohy konsolidované účetní závěrky skupiny LE (Leo Express, 2017)

Poslední částí VZ za rok 2016 je pak část nazvaná „Ostatní povinné informace“. Tato část obsahuje informace o zásadách a postupech vnitřní kontroly a o pravidlech přístupu společnosti Leo Express k rizikům ve vztahu k procesu účetního výkaznictví, o odměně auditorům, o odměňování osob s řídicí pravomocí, o jednání a rozhodování valné hromady a jakými právními předpisy se řídí. Oblast ochrany životního prostředí je zde charakterizována třemi větami bez jakýchkoliv kvantitativních ukazatelů. Oblast výzkumu a vývoje je okomentována pouze jednou větou. Oblast lidských zdrojů je charakterizována šesti větami, které shrnují konkrétní kroky, které společnost uskutečnila v této oblasti v roce 2016. V této části VZ jsou také komentovány organizační složky v zahraničí.

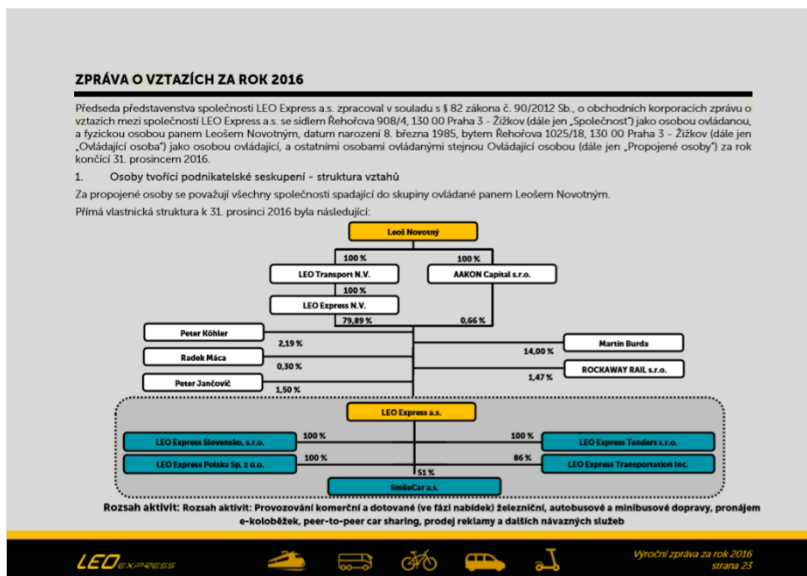
VZ za roky 2017 a 2018 jsou zpracovány pouze za společnost LEO Express a.s. (dnes Leo Express Global a.s.) a liší se od VZ za rok 2016 především svým rozsahem. V těchto zprávách již nejsou detailní informace o skupině LE. V oddíle „Identifikace skupiny“ je pouze následující komentář: „Společnost je součástí skupiny Leo Express. Konsolidovanou účetní závěrku sestavuje Leo Express Global a.s.¹⁶, se sídlem Řehořova 908/4, Praha 3, ČR a konsolidované účetní výkazy je možné najít na internetových stránkách www.le.cz“ (Leo Express, 2019a). Totožný komentář je obsažen i ve VZ za rok 2018.

¹⁶ Zpráva za rok 2017 byla sice za LEO Express a.s., ale od 1.1.2018 byla přejmenována na Leo Express Global a.s. VZ byla vydána až v roce 2018, a proto je zde již odkazováno na nový název společnosti.

VZ za roky 2017 a 2018 jsou z hlediska obsahu (struktury poskytovaných informací) i rozsahu téměř totožné. Nejprve (v rámci první kapitoly VZ) jsou poskytnuty obecné údaje o předmětu činnosti a vlastnické struktuře, změnách a dodatcích v obchodním rejstříku za dané účetní období, radě jednatelů (v případě s.r.o.), představenstvu a dozorčí radě (v případě a.s.) a jsou prezentovány změny v rámci skupiny LE (velmi stručně). Následuje zpráva o vztazích za daný kalendářní rok (druhá kapitola VZ). Tato část obsahuje informace o vzniku zprávy o vztazích, o struktuře vztahů, o úloze ovládané osoby (včetně způsobu a prostředků ovládaní), přehled jednání s ovládající osobou, přehled vzájemných smluv mezi osobami, informace o jiných právních jednáních propojených osob a zhodnocení vztahů propojených osob. Ve třetí kapitole VZ (Ostatní) se nachází informace o výzkumu a vývoji, o ochraně životního prostředí, o lidských zdrojích a organizačních složkách v zahraničí. Všechny tyto zmíněné oblasti mají podobný rozsah jako ve VZ za rok 2016. V této kapitole jsou shrnuty také základní informace o předpokládaném vývoji činnosti společnosti, o nabytí vlastních akcií nebo podílů a o událostech, jež nastaly po datu účetní závěrky. Až na pasáž o předpokládaném vývoji činnosti společnosti (odstavec v rozsahu dvou vět), jsou všechny oblasti charakterizovány vždy jednou stručnou větou.

Samostatnou část VZ tvoří vždy Příloha účetní závěrky za daný rok. V ní společnost zveřejňuje účetní metody, které užívá pro účtování účetních případů v daném období. Ve VZ za rok 2017 je uvedena informace o převodu výkazů z pravidel IFRS na pravidla Českých účetních standardů a jsou zde vyčísleny důsledky této změny. Součástí přílohy jsou dále podrobné doplňující údaje o jednotlivých položkách aktiv a pasiv a nákladů a výnosů. Pozornost je zaměřena také na odměny auditorům a jsou zde shrnuty události, které nastaly po datu účetní závěrky. V příloze jsou také k dispozici kompletní výkazy, které tvoří účetní závěrku, a je přiložena zpráva auditora.

Rozdíl mezi VZ za sledovaná období nespočívá pouze v rozsahu VZ. VZ se liší i vzhledem. Zpráva za rok 2016 je velmi propracovaná i s ohledem na CD. Pozadí stránek je u této zprávy šedé, orientace je na šířku a dole je černý pruh, kde se nachází i logo společnosti. Zpráva obsahuje také fotografie dopravních prostředků i významných osobností společnosti. Zprávy za rok 2017 a 2018 mají již pouze bílé pozadí, orientovány jsou na výšku, úvodní strana je také bílá. Informace ve VZ již nejsou doplněny fotografiemi. Rozdílný vzhled VZ za sledovaná období je zřejmý z obrázku 15. Všechny VZ zahrnují obsah pro lepší orientaci uživatele v dokumentu.

2. ZPRÁVA O VZTAZÍCH ZA ROK 2018

Bude sdělovat společnost Leo Express s.r.o. zpracována v souladu s § 82 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích zprávu o vztazích mezi společností Leo Express s.r.o. se sídlem Řehořova 908/4, 130 00 Praha 3 – Žižkov (dále jen „Společnost“) jako osobou ovládanou, a společností Leo Express Global a.s. se sídlem Řehořova 908/4, 130 00 Praha 3 – Žižkov (dále jen „Ovládací osoba“) jako osobou ovládající, a ostatními osobami ovládanými stejnou Ovládací osobou (dále jen „Propojené osoby“) za rok končící 31. prosincem 2018.

2.1. Osoby tvořící podnikatelské seskupení - struktura vztahů

Za Propojené osoby se považují všechny společnosti spadající do skupiny ovládané Ovládací osobou. Přímá vlastnická struktura k 31. prosinci 2018 byla následující:

2.2. Účlna Ovládací osoby, spřísob a prostředky ovládací

Účlnos Společnosti je provozován zejména železniční, autobusová a minibusová doprava osob a poskytování služby a přeprava osob spojené s ovládací: na sledování osobních prostředků. Ovládací osoba vykonává přímý vliv na řízení a rozhodování Společnosti prostřednictvím vlastnické podílu ve Společnosti.

2.3. Přehled údajů o vlastních v roce 2018, která byla učiněna na popop nebo v zájmu Ovládací osoby nebo jí ovládaných osob, pokud se jednalo o jednání s příbuznými osobami, které převažuje 10 % vlastnické kapitálu Ovládací osoby spřísob podle poslední účetní závěrky

V roce 2018 jednání na popop nebo v zájmu Ovládací osoby učiněno žádná jednání týkající se uzavření přesahujícího 10 % vlastnické kapitálu Společnosti.

2.4. Přehled vzájemných uklar mezi Ovládací osobou a Ovládací osobou nebo mezi Propojenými osobami

Ke dni 31. prosinci 2018 byly dále v platnosti tyto uklarování uzavřené s Ovládací osobou nebo s Propojenými osobami:

Právní osoba	Kategorie	Detaily
Leo Express Global a.s.	Ovládací osoba	úplňová právní osoba
Leo Express Global s.r.o.	Ovládací osoba	úplňová právní osoba
Leo Express Pošta s.p. a.o.	Propojená osoba	úplňová a právní osoba

Obrázek 15 Vzhled VZ za rok 2016 (vlevo) a VZ za rok 2018 (vpravo) (Leo Express, 2017, 2019b)

Zprávy jsou zveřejněny na webových stránkách Veřejného rejstříku a Sbírký listin provozovaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky na webové adrese www.or.justice.cz/ias/ui/rejstrik. Dále na webových stránkách LE (www.leoexpress.com) v sekci pro investory lze najít pouze VZ za rok 2016; VZ za roky 2017 a 2018 zde nejsou k dispozici.

2.3 Shrnutí analýz

V praktické části této bakalářské práce byly provedeny analýzy VZ z let 2016 až 2018 vybraných osobních železničních dopravců, společností ČD, RJ a LE. V dalším textu jsou shrnuty výsledky této analýzy. Výsledky jsou prezentovány v rámci tabulek a okomentovány. Tabulky jsou sestaveny v souladu s pěti kritérii a jejich jednotlivými podoblastmi uvedenými v pododdíle 2.2.1.

Prvním posuzovaným parametrem byl obsah VZ. Výsledky analýzy jsou shrnuty v tabulce 4.

Tabulka 4 Kritérium obsah VZ – shrnutí

Kritérium hodnocení	ČD	RJ	LE
1. Obsah zprávy	-	-	-
Informace dle zákona o účetnictví:	V souladu se zákonem.	V souladu se zákonem.	V souladu se zákonem.
a. o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně informace o ekonomické výkonnosti společnosti: klíčové ekonomické ukazatele, ukazatele finanční analýzy (zadluženosti, rentability, aktivity), informace o počtu pracovníků, základní ukazatele výkonnosti v oblasti osobní a nákladní dopravy. • Srovnání výkonnosti za dva po sobě jdoucí roky (rozdíl, index). • Důležitá data na začátku s fotografiemi a piktogramy. • Dále úvodní slovo předsedy představenstva, vize, způsob řízení společnosti, zpráva o činnosti dozorčí rady, zpráva představenstva o podnikatelské činnosti a o stavu majetku*, zpráva o vztazích*, přehled majetkových účastí, kapitola o společenské odpovědnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní ukazatel ekonomické výkonnosti společnosti Adjusted EBITDA (porovnání dvou po sobě jdoucích let). • Zvýrazněn zejména ukazatel počtu přepravených cestujících (porovnání za 4–5 po sobě jdoucích let). • Dále úvodní slovo předsedy představenstva, struktura skupiny Student Agency holding a.s., zpráva o vztazích*. • Krátká prohlášení vložená mezi jednotlivé pasáže VZ (o klíčových výsledcích společnosti, její činnosti, postavení na trhu atd.). • Mapa obsluhovaných tras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní ukazatel ekonomické výkonnosti společnosti EBITDA. • Dále zprávy o vztazích*, za rok 2016 navíc úvodní slovo předsedy představenstva, zpráva představenstva* s tabulkami a grafy významných ukazatelů výkonnosti, informace o trhu, mapa obsluhovaných tras.
b. o událostech, které nastaly po rozvahovém dni	Součástí účetní závěrky.	Součástí účetní závěrky.	Součástí účetní závěrky.
c. o přepokládaném vývoji činnosti	Ve zprávě představenstva o podnikatelské činnosti společnosti představeny cíle a střednědobý výhled v oblasti osobní i nákladní dopravy a v oblasti ostatních činností (výzkum a vývoj, zaměstnanecká politika, mezinárodní vztahy, ochrana životního prostředí).	Ve slově předsedy představenstva zmíněny investice do budoucích projektů (pořizování a nasazování nové techniky, nové spoje, provoz regionálních vlaků na vybraných tratích).	Základní informace (velmi stručné) k rozvoji jednotlivých oblastí podnikání.
d. o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> • Představeny cíle v oblasti výzkumu a vývoje (ve zprávě představenstva o podnikatelské činnosti společnosti). • Charakterizována činnost Výzkumného ústavu železničního (dceřiná společnost). • Představeny projekty, které jsou ve společnosti řešeny. 	Společnost tyto aktivity nevykonává.	Stručné informace o vývoji nových informačních technologií a o investicích do vývoje nových vlakových jednotek.

Zdroj: autorka

Tabulka 4 Kritérium obsah VZ – shrnutí – pokračování

Kritérium hodnocení	ČD	RJ	LE
e. o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> • Ve zprávě představenstva o podnikatelské činnosti společnosti představeny cíle v oblasti ochrany životního prostředí a v rámci zaměstnanecké politiky. • Prezentovány aktivity v oblasti ochrany životního prostředí (podle jednotlivých složek životního prostředí) a závazky společnosti v této oblasti. • Chybí ukazatele vývoje dopadů na jednotlivé složky životního prostředí. • Prezentovány priority v oblasti zaměstnanecké politiky a aktivity v oblasti vzdělávání zaměstnanců a mládeže. • Chybějí ukazatele monitorující tuto oblast. • V části o způsobu řízení společnosti jsou pasáže o monitorování a zajišťování jednání v souladu s předpisy a vnitřními normami s důrazem na etický kodex, o řízení rizik a systémech managementu ISO. • Samostatná kapitola o společenské odpovědnosti (zaměřená na bezbariérové cestování, vzdělávání a osvětu, spolupráci s nadacemi a neziskovými organizacemi, podporu komunity v oblasti volnočasových aktivit, kultury a sportu). • Chybějí ukazatele charakterizující tuto oblast. 	<ul style="list-style-type: none"> • Důraz na dodržování předpisů. • Informace o významu vzdělávání zaměstnanců a jejich rozvoje pro společnost. • Bez dalších komentářů (neuvedeny cíle v těchto oblastech, ani aktivity, které společnost realizuje) • Pasáž obsahuje pouze dvě věty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Důraz na dodržování předpisů v oblasti ochrany životního prostředí. • Chybějí cíle v této oblasti a jakékoliv ukazatele charakterizující tuto oblast. • Zdůrazněn význam zaměstnanců pro úspěch podnikání a práce s nimi. • Chybějí ukazatele charakterizující tuto oblast.
f. o pobočkách, jiných částech obchodního závodu v zahraničí	Obsaženy ve všech VZ.	Obsaženy ve všech VZ.	Obsaženy ve všech VZ.
g. o nabytí vlastních akcií nebo podílů	Není uvedeno jako samostatná pasáž.	Obsaženy ve všech VZ.	Obsaženy ve všech VZ.
h. účetní závěrka	Individuální i konsolidované za Skupinu ČD. V souladu se zákonem o účetnictví.	V souladu se zákonem o účetnictví.	V souladu se zákonem o účetnictví.
i. zpráva auditora	Obsažena ve všech VZ.	Obsažena ve všech VZ.	Obsažena ve všech VZ.

* požadavky dle zákona o obchodních korporacích

Zdroj: autorka

Na základě tabulky 4 lze konstatovat, že VZ všech vybraných dopravců splňují požadavky, vyplývající ze zákona o účetnictví. V případě ČD obsahují VZ i další informace nad rámec tohoto zákona. VZ dále splňují požadavky dle zákona o obchodních korporacích

(v tabulce 4 jsou označeny hvězdičkou); jedná se např. o zprávy o vztazích a zprávy představenstva.

VZ všech společností obsahují informace o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení. VZ se však liší detailností těchto informací. V této oblasti nejvíce informací poskytují ČD. Ty nad rámec informací vykazovaných v účetních závěrkách prezentují velmi detailně především ekonomickou výkonnost společnosti. Využívají k tomu vybrané ukazatele, které prezentují formou tabulek a grafů a doplňují je komentáři k jejich vývoji. Všechny hodnocené společnosti využívají pro prezentování své ekonomické výkonnosti ukazatel EBITDA, resp. jeho modifikace. V případě ČD jsou uváděny také vybrané ukazatele finančního zdraví společnosti, tedy ukazatele využívané v rámci finančních analýz. Jedná se o ukazatele rentability, zadluženosti a aktivity. Všechny společnosti pro prezentování vývoje výkonnosti používají pouze srovnání ukazatelů za dvě po sobě jdoucí období.

Všechny VZ obsahují informace o předpokládaném vývoji činnosti společností. V případě RJ a LE se však jedná pouze o velmi strohé informace, které neumožňují uživateli udělat si představu o budoucím směřování společnosti, resp. o její dlouhodobé udržitelnosti. Zpravidla jsou velmi obecně zmíněny oblasti, na které se společnost chce zaměřit. Výjimku představuje společnost ČD. Ta ve svých VZ velmi rozsáhle informuje o svých vizích a střednědobých cílech v jednotlivých oblastech podnikání. Přitom se nezaměřuje pouze na hlavní oblasti podnikání (osobní a nákladní dopravu), ale věnuje pozornost i oblasti vědy a výzkumu, zaměstnanecké politice, mezinárodním vztahům a ochraně životního prostředí.

Informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoji jsou ve VZ společností RJ a LE zastoupeny pouze minimálně. Je zřejmé, že tyto pasáže jsou do VZ zařazeny pouze z toho důvodu, že to vyžaduje zákon o účetnictví. V případě ČD jsou prezentovány informace o budoucích cílech v této oblasti a jsou také představeny projekty, na jejichž řešení se společnost podílí.

Velké rozdíly v obsahu VZ jednotlivých společností lze nalézt především v oblasti prezentování aktivit v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů. Společnosti RJ a LE se omezují pouze na deklarování, že kladou důraz na plnění předpisů, které jsou pro tyto oblasti stanoveny. I když obě společnosti zdůrazňují význam zaměstnanců pro úspěšnost podnikání a jeho dlouhodobou udržitelnost, omezují se pouze na obecná prohlášení. Neuvádějí žádné konkrétní bližší informace o stávajících přístupech k těmto oblastem, ani neprezentují své cíle do budoucna. V případě VZ společnosti ČD je oblast ochrany životního prostředí a oblasti zaměstnanců věnována větší pozornost. Jsou představeny střednědobé cíle, kterých chce společnost v obou oblastech dosáhnout, a jsou uvedeny i aktivity (projekty), které

společnost v daném roce realizovala. Součástí VZ je dokonce samostatná kapitola, která se věnuje společenské odpovědnosti a prezentuje přístup společnosti k této oblasti. Ve VZ všech společností však chybějí konkrétní ukazatele environmentální a sociální výkonnosti.

V tabulce 5 jsou shrnuty informace k rozsahu VZ jednotlivých společností.

Tabulka 5 Kritérium rozsah zprávy – shrnutí

Kritérium hodnocení	ČD	RJ	LE
2. Rozsah zprávy			
a. celkový rozsah (CR)	205-225 stran	cca 45 stran	30-190 stran
b. rozsah účetní závěrky z CR	cca 140 stran z CR	22 stran z CR	20-25 stran z CR; ve VZ za rok 2016 150 stran

Zdroj: autorka

VZ jednotlivých společností se liší i rozsahem. Nejrozsáhlejší dokument předkládá uživatelům společnost ČD. Ta má ve VZ zahrnuty individuální i konsolidované účetní závěrky, které tvoří cca 60 až 70 % celkového rozsahu. Individuální a konsolidovaná účetní závěrka byla součástí VZ i v případě jednoho roku u společnosti LE; celkový rozsah VZ byl 190 stran a téměř 80 % rozsahu tvořila účetní závěrka. Rozsah VZ společnosti RJ se pohybuje kolem 45 stran, účetní závěrka tvoří téměř polovinu rozsahu VZ.

Informace k přehlednosti a logické návaznosti VZ jsou shrnuty v tabulce 6.

Tabulka 6 Kritérium přehlednost a logická návaznost – shrnutí

Kritérium hodnocení	ČD	RJ	LE
3. Přehlednost a logická návaznost	-	-	-
a. obsah (názvy kapitol a čísla stran)	Ano, je zařazen.	Není součástí VZ.	Ano, je zařazen.
b. zařazení tabulek, grafů, doplňujících komentářů, ...	<ul style="list-style-type: none"> • V roce 2016 významná data prezentována i s použitím grafů, provedeno srovnání s výsledky předchozího roku. • V dalších letech grafy zpravidla chybějí. • Texty jsou doplněny přehlednými tabulkami a komentáři. 	VZ obsahují přehledné tabulky, doplněné komentáři (především v příloze k účetní závěrce).	<ul style="list-style-type: none"> • Ve VZ za rok 2016 využity grafy (většinou bez popisků os a bez uvedení jednotek) a tabulky (většinou nepřehledné, bez ohraničení a jednotek). • V dalších VZ jsou využity tabulky, které zpřehledňují a doplňují text (v příloze k účetní závěrce).
c. členění textu	Text rozdělen do dvou sloupců, dostatečné mezery mezi jednotlivými odstavci a nadpisy.	Text přehledně rozčleněn nadpisy, dostatečné mezery mezi jednotlivými odstavci.	Text přehledně rozčleněn nadpisy, dostatečné mezery mezi jednotlivými odstavci.
d. logická návaznost	Řazení kapitol i jejich vnitřní členění je logické.	Logickou návaznost ruší vkládané dvoustrany s prohlášeními a fotografiemi (a to i v rámci účetní závěrky).	Řazení kapitol je logické.

Zdroj: autorka

Z hlediska přehlednosti a logické návaznosti lze za zdařilé považovat VZ společností ČD a LE. Ve VZ je zařazen obsah, který usnadňuje orientaci v textu. To je důležité zejména v případě ČD (vzhledem k rozsahu VZ). Text je rozdělen do kapitol, které na sebe logicky navazují. Společnost ČD navíc využívá k prezentaci svých výsledků vhodně tabulky a grafy a ty jsou doplněny komentáři. V případě VZ společností RJ a LE (za roky 2017 a 2018) jsou tabulky využívány pouze v rámci přílohy k účetní závěrce. V případě VZ společnosti RJ narušuje v některých případech logickou návaznost zařazení stránek s prohlášeními a fotografiemi, a to i v rámci účetní závěrky.

V rámci hodnocení výročních zpráv byl posuzován i souladu VZ s CD; především bylo hodnoceno barevné zpracování VZ. Všechny VZ byly v souladu s CD jednotlivých společností.

V rámci analýzy byly zkoumány i způsoby zveřejňování VZ (viz tabulka 7).

Tabulka 7 Kritérium způsob zveřejňování – shrnutí

Kritérium hodnocení	ČD	RJ	LE
5. Způsob zveřejňování	-	-	-
a. ve Sbírce listin	Všechny VZ.	Všechny VZ.	Všechny VZ.
b. na webových stránkách společnosti	V sekci „Pro investory“, v záložce „Finanční zprávy“ (jako nástroj Investor Relations).	V sekci „O nás“, pod „Informace pro investory“ (jako nástroj Investor Relations).	V sekci „O nás“, pod „Pro investory“ (jako nástroj Investor Relations).

Zdroj: autorka

Dle zákona o účetnictví musí být VZ zveřejněny ve Sbírce listin, která je dostupná online na internetu. Tuto povinnost zveřejnění všechny společnosti splnily. Dále všechny společnosti zveřejňují VZ na svých webových stránkách v sekcích určených pro investory. Z toho lze vyvodit, že všechny společnosti považují VZ za nástroj komunikace s investory (nástroj Investor Relations).

VZ představují nástroj komunikace (viz teoretická část bakalářské práce). Společnosti by tedy neměly brát VZ pouze jako povinnost, kterou je třeba splnit v souladu se zákonem o účetnictví. Mohly by VZ využít pro komunikaci s významnými zainteresovanými stranami. Výsledky analýzy ukázaly, že vybrané společnosti považují VZ za nástroj komunikace především s investory, což vyplývá z umístění VZ na webových stránkách všech vybraných dopravců. Uživatelé těchto zpráv však nejsou pouze investoři, ale i další zainteresované strany (věřitelé, obchodní partneři, zaměstnanci, veřejnost a další stakeholdeři). V posledních letech roste zájem zainteresovaných stran nejen o ekonomickou výkonnost společností, ale také o jejich dopady na životní prostředí (a to především v kontextu významných environmentálních problémů, na kterých se významně podílí i doprava) a společnost jako celek. Společnosti by tedy měly využít všechny možnosti, jak zainteresované strany informovat i o těchto nefinančních aspektech a dopadech podnikání. Tyto aspekty a dopady ovlivňují i ekonomickou výkonnost společností a je proto třeba je monitorovat a vyhodnocovat a informace předávat uživatelům.

VZ je sama o sobě komunikací jednosměrnou; společnosti RJ a LE však přímo na stránce, kde jsou VZ umístěny, uvádějí kontakty pro investory, kam se v případě dotazů mohou obrátit. To představuje příležitost pro zpětnou vazbu. Vzhledem k situaci v posledních měsících však nebylo možné provést další doplňující šetření ve vybraných společnostech. Autorka bakalářské práce společnosti kontaktovala ve snaze zjistit, zda společnosti monitorují reakce na VZ a jak na ně reagují, ale tato žádost zůstala bez odezvy.

Výše uvedené výsledky analýzy VZ představují východisko pro návrhy, které jsou obsaženy v třetí kapitole této bakalářské práce.

3 NÁVRHY A DOPORUČENÍ NA ÚPRAVU VÝROČNÍCH ZPRÁV VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ

Poslední částí bakalářské práce je návrhová část. Zde jsou uvedeny a charakterizovány návrhy a doporučení na úpravu výročních zpráv vybraných železničních osobních dopravců působících v ČR, vycházející z provedených analýz a teoretických poznatků uvedených v předchozích částech bakalářské práce. Nejprve jsou prezentovány návrhy a doporučení pro jednotlivé společnosti a poté jsou uvedena doporučení, která mohou být implementována ve všech vybraných společnostech.

3.1 Návrhy a doporučení pro společnost ČD

VZ společnosti ČD lze považovat v kontextu provedené analýzy za odpovídající požadavkům, které jsou na obsah VZ kladeny. Na základě provedené analýzy lze poskytnout společnosti následující doporučení, která by přispěla ke zvýšení přehlednosti a úplnosti zveřejňovaných informací:

- **Zahrnout do VZ kalendář důležitých událostí za uplynulý rok.** To přispěje k jasné a srozumitelné prezentaci událostí, které sama společnost považuje za klíčové. Z toho mohou uživatelé VZ vyvozovat, na co klade vedení společnosti v rámci hierarchie cílů největší důraz, a mohou zde být přehledně zachyceny i některé mimořádné události, které měly významný vliv na výkonnost společnosti ve sledovaném období.
- **Prezentovat organizační strukturu společnosti.** Vzhledem k existenci Skupiny ČD by organizační schéma společnosti doplnilo majetkové vztahy a provázanost jednotlivých společností tvořících Skupinu ČD. Významně by přispělo k zpřehlednění řízení společnosti.
- **Oddělit v samostatných kapitolách VZ informace, které jsou vyžadovány podle zákona o účetnictví, popř. dalších souvisejících zákonů.** Informace o pobočkách nebo jiných částech obchodního závodu v zahraničí a o nabytí vlastních akcií nejsou ve stávající struktuře VZ společnosti zařazeny do samostatných kapitol. Z tohoto důvodu lze doporučit jejich vyčlenění do samostatných celků, což přispěje opět k zpřehlednění struktury poskytovaných informací a doložení toho, že společnost vykazuje všechny informace vyžadované zákony (tedy úplnosti poskytovaných informací).

- **Ještě více zapojit do prezentace klíčových ukazatelů ekonomické výkonnosti společnosti grafické znázornění výsledků, a to i ve srovnání s minulými účetními obdobími.** Grafické znázornění přispěje k zprehlednění výsledků činnosti společnosti a umožní uživatelům VZ identifikovat rychleji trendy, které se ve vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení společnosti projevují. Za zvážení by také stálo prezentovat vývoj klíčových ukazatelů výkonnosti v delším časovém horizontu (např. pěti po sobě jdoucích účetních obdobích). Následující tabulky 8 a 9 prezentují tuto změnu.

Tabulka 8 Ukazatele – nyní

Ukazatel	2018	2017	Rozdíl	INDEX
Výsledek hospodaření (mil. Kč)	1185	984	201	120,4
Zadluženost – cizí zdroje/celková aktiva (%)	52,8	54,9	-2,1	96,2

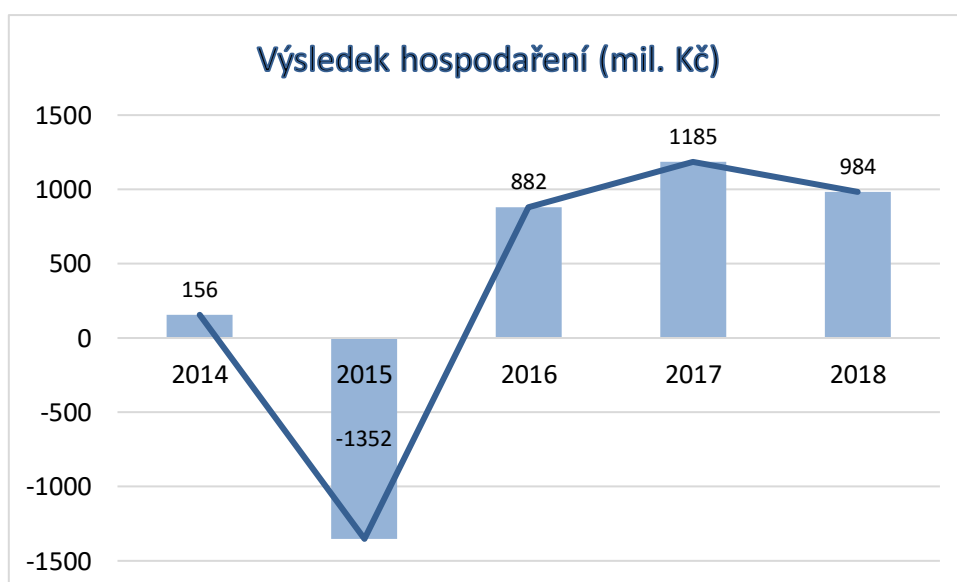
Zdroj: České dráhy (2019)

Tabulka 9 Ukazatele – nově

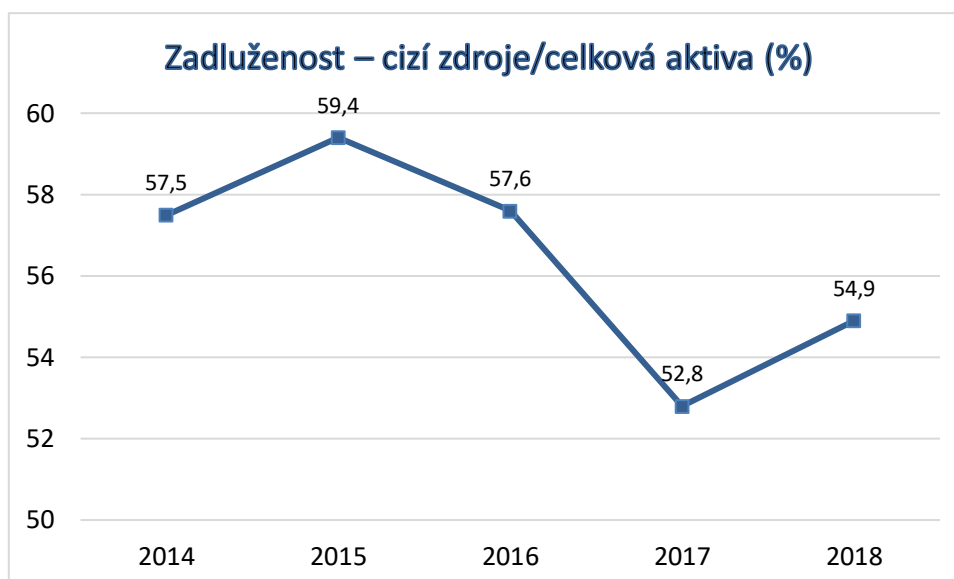
Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018
Výsledek hospodaření (mil. Kč)	156	-1352	882	1185	984
Zadluženost – cizí zdroje/celková aktiva (%)	57,5	59,4	57,6	52,8	54,9

Zdroj: České dráhy (2016, 2017, 2018, 2019)

K tabulce 9 jsou vytvořeny grafy pro oba ukazatele. Jedná se o obrázky 16 a 17.

Obrázek 16 Graf pro ukazatel výsledek hospodaření ČD za období 2014–2018 (České dráhy, 2016, 2017, 2018, 2019)

Obrázek 17 Graf pro ukazatel zadluženost ČD za období 2014–2018 (České dráhy, 2016, 2017, 2018, 2019)

Všechna výše uvedená doporučení není finančně ani jinak náročné realizovat.

Další návrh se týká oblasti vykazování environmentálních a sociálních aspektů a dopadů podnikání společnosti, tedy oblasti vykazování nefinančních informací. Vzhledem k tomu, že tyto návrhy lze doporučit všem vybraným společnostem, jsou zařazeny do samostatného oddílu.

3.2 Návrhy a doporučení pro společnost RJ

Společnost RJ prezentuje svůj vývoj výkonnosti a činnosti a hospodářské postavení velmi úsporně, rozsah VZ se pohybuje kolem 45 stran a z toho téměř 50 % tvoří účetní závěrka. Ještě stručnější jsou informace o předpokládaném vývoji společnosti. V rámci informací o svých aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích se omezuje pouze na obecně platné proklamace. Na základě předchozí analýzy i ve vazbě na výroční zprávy ostatních dopravců lze společnosti RJ doporučit následující doplnění nebo úpravy VZ:

- Za pozitivní lze považovat to, že svoji ekonomickou výkonnost společnost prezentuje s využitím především jednoho ukazatele, který považuje za komplexní ukazatel ekonomické výkonnosti společnosti (ukazatel EBITDA). Dále akcentuje význam počtu přepravených cestujících, kdy vykazuje jejich vývoj za pět po sobě jdoucích let. **Tyto dva ukazatele by však mohly být doplněny o další, pro ekonomickou výkonnost společnosti významné, finanční i nefinanční ukazatele.** Společnosti lze doporučit např. ukazatele přepravní a dopravní výkon,

obsazenost kapacity a vybrané poměrové ukazatele likvidity, rentability nebo zadluženosti. Tyto informace mají velký význam především pro investory, ale také pro obchodní partnery, věřitele a zaměstnance. **Společnosti lze dále doporučit, aby prezentovala i vývoj vybraných ukazatelů ekonomické výkonnosti.**

- Ze zákona o účetnictví jednoznačně vyplývá povinnost zařadit do VZ informace o předpokládaném vývoji činnosti společnosti. Ty ve vazbě na informace o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení mohou poskytnout uživatelům VZ představu o dlouhodobé udržitelnosti společnosti. Společnost RJ tyto informace ve své VZ nijak neakcentuje, jsou částečně zmíněny v úvodním slově předsedy představenstva. Společnosti je tedy účelné **navrhnout, aby do svých VZ zahrnula jako samostatnou pasáž blok informací o předpokládaném vývoji činnosti společnosti.** Zařazení této pasáže by přispělo ke zvýšení informovanosti všech zainteresovaných stran. Společnost za významnou zainteresovanou stranu považuje investory, VZ má na svých webových stránkách pod složkou „Informace pro investory“. Doplnění informací o předpokládaném vývoji společnosti by tak významně přispělo ke zlepšení v oblasti Investor Relations.
- Společnosti RJ lze poskytnout také **doporučení pro zvýšení přehlednosti VZ.** Pro lepší orientaci v textu by bylo vhodné na začátek zařadit obsah VZ (s názvy kapitol a čísla stran, kde lze kapitoly najít). Obsah VZ (i když její rozsah není velký) poskytuje uživateli ihned po otevření dokumentu přehled o obsahu a struktuře předloženého textu a rozsahu jednotlivých jeho částí. Logickou návaznost jednotlivých částí VZ dále ruší vkládané dvoustrany s prohlášeními a ilustračními fotografiemi (a to i v rámci účetní závěrky). Společnosti lze doporučit, aby v rámci účetní závěrky tato prohlášení nevkládala a nebyla tak narušena logická návaznost jednotlivých částí účetní závěrky.

Nejméně informací poskytuje společnost o svých aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů. Obě oblasti byly ve VZ charakterizovány pouze v rozsahu jedné věty, což je za stávajících podmínek, kdy zájem zainteresovaných stran o tento typ informací roste, nedostačující. Doporučení k této oblasti jsou součástí samostatného oddílu, který shrnuje návrhy společné pro všechny vybrané společnosti.

3.3 Návrhy a doporučení pro společnost LE

V rámci bakalářské práce byly analyzovány VZ společnosti LE za roky 2016 až 2018. VZ za rok 2016 se z hlediska poskytovaných informací i z hlediska rozsahu a vzhledu

odlišovala od VZ za roky následující. Dále poskytnutá doporučení pro VZ společnosti LE se týkají VZ za poslední dva roky. Na základě provedené analýzy těchto dvou VZ lze společnosti LE doporučit následující úpravy a doplnění:

- **Zahrnout do VZ mapu obsluhovaných tras.** Tuto mapu by bylo vhodné konstruovat tak, aby bylo zřejmé, jak se obsluhované trasy změnilly ve sledovaném období oproti roku předchozímu. To umožní uživateli, aby si vytvořil představu o vývoji rozsahu poskytovaných služeb.
- **Zařadit úvodní slovo vedení společnosti.** V rámci této pasáže lze zdůraznit události, které vedení společnosti považuje za významné ve sledovaném období a které ovlivnily výkonnost, činnosti a hospodářské postavení společnosti. Současně lze v jeho rámci nastínit i klíčové projekty a aktivity, které se společnost chystá realizovat v budoucnu.
- Významnou součástí VZ a velmi důležitým zdrojem informací pro investory byla v roce 2016 část s názvem „Informace o trhu“, kde byl charakterizován trh, na němž společnost LE působila, a její postavení na tomto trhu. **Společnosti lze doporučit, aby se k této pasáži vrátila, protože prezentace postavení společnosti na trhu patří mezi významné informace pro většinu zainteresovaných stran a zaslouží si samostatnou kapitolu v rámci VZ.**
- Společnost LE ve svých VZ neprezentuje žádné ukazatele ekonomické výkonnosti, omezuje se pouze na zveřejnění účetní závěrky. Společnosti LE lze doporučit, aby **vybrala finanční, popř. i nefinanční ukazatele, které použije pro prezentaci vývoje své ekonomické výkonnosti, a tyto informace zařadila jako samostatnou kapitolu VZ.** Mezi vhodné finanční ukazatele patří např. výnosy (resp. tržby za služby), výsledek hospodaření za účetní období; vhodné by bylo zařadit také ukazatele poměrové, např. vybrané ukazatele rentability, likvidity a zadluženosti. Z nefinančních ukazatelů lze společnosti doporučit např. průměrný počet zaměstnanců a ukazatele charakterizující výkon v oblasti osobní dopravy (počet přepravených cestujících, přepravní výkon, dopravní výkon apod.). **Společnost by měla vhodnou formou (s využitím tabulek a grafů) prezentovat vývoj vybraných ukazatelů** (minimálně za dvě po sobě jdoucí období, nejlépe však za pět po sobě jdoucích let).

Ani společnost LE ve svých VZ nezveřejňuje konkrétní informace o svých aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů. Doporučení pro tuto oblast jsou součástí samostatného oddílu, který shrnuje návrhy pro všechny společnosti.

3.4 Návrh pro nefinanční reporting

V této části bakalářské práce je pozornost zaměřena na vykazování informací o aktivitách společnosti v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů. Tyto informace jsou součástí tzv. nefinančního reportingu. V rámci EU v posledních deseti letech roste tlak na to, aby společnosti ve svých výročních zprávách zveřejňovaly i informace týkající se environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázek, dodržování lidských práv a boje proti korupci a úplatkářství. Je vyžadováno i vykazování informací o diverzitě v rámci správních, řídicích a dozorčích orgánů společností a jejich politice v této oblasti (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2014). Pokud jsou uvedené informace propojeny s ekonomickou výkonností společnosti, pak lze mluvit o tzv. integrovaném reportingu, který byl představen v rámci teoretické části bakalářské práce. Vzhledem k tomu, že ekonomická výkonnost společnosti je stále více ovlivňována výkonností společnosti v oblasti environmentální a sociální, je třeba, aby společnosti věnovaly této problematice zvýšenou pozornost. Měly by tedy zainteresované strany informovat vhodnou formou o environmentálních a sociálních aspektech a dopadech svých podnikatelských činností. Společnosti by se přitom měly zaměřit na nejvýznamnější aspekty a dopady. Pro nastavení vhodné podoby nefinančního reportingu jim mohou pomoci doporučení EU, popř. organizací, které se na tuto oblast specializují. Společnosti se však mohou také inspirovat zprávami o udržitelnosti, které již řada společností, a to i z oblasti dopravy, vydává.

Doporučení předložená v této bakalářské práci vycházejí z integrovaného reportingu společnosti Deutsche Bahn AG (dále pod zkratkou DB), která působí jako železniční dopravce v sousedním Německu. Za základ byla vzata integrovaná zpráva za rok 2018. Společnost v rámci zprávy deklaruje, že jejím cílem je představit komplexní a jednotný přehled o implementaci její udržitelné strategie DB2020+ se třemi dimenzemi: ekonomickou, sociální a environmentální (Deutsche Bahn, 2019).

Na základě výše zmíněných předpokladů a východisek lze vybraným společností doporučit postup při nastavení způsobu vykazování informací o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů, který je shrnut v dalším textu.

V rámci VZ by měla být stručně **představena strategie společnosti v oblasti jejího přístupu k ochraně životního prostředí a pro oblast pracovněprávních vztahů** (v širším

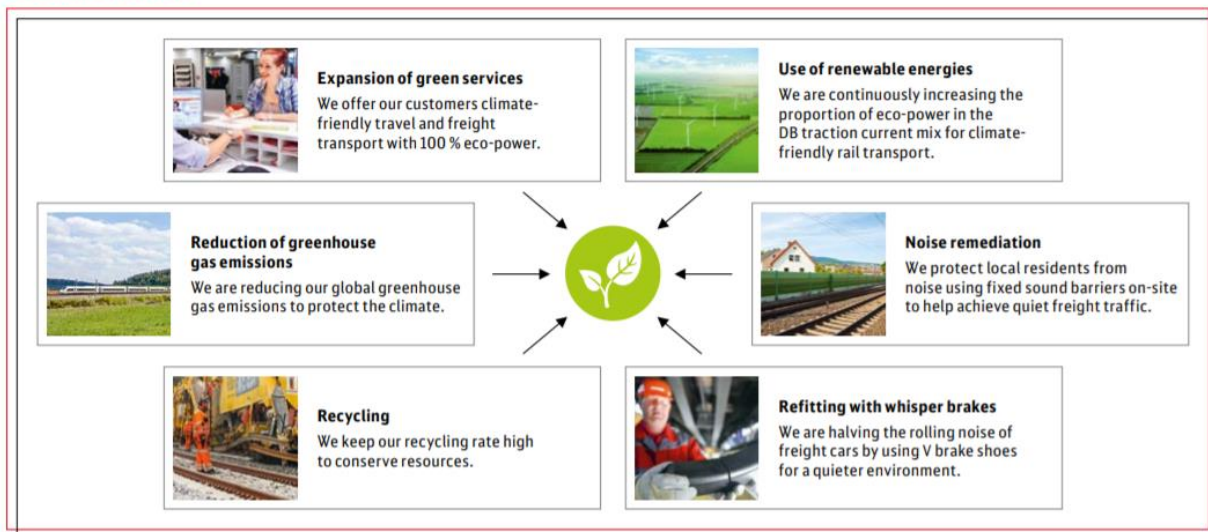
kontextu s ohledem na její společenskou odpovědnost). Měly by být zmíněny hlavní environmentální a sociální aspekty, které považuje společnost za zásadní a které významně ovlivňují nebo by mohly v budoucnu ovlivnit ekonomickou výkonnost společnosti. Pro prezentování přístupu společnosti k těmto oblastem by bylo možné využít cíle udržitelného rozvoje (viz obrázek 18), aby bylo zřejmé, že se společnost hlásí k principům udržitelného rozvoje. Stejnou filozofii využívá i společnost DB, která ve své zprávě zdůrazňuje vazbu především na zdraví a kvalitní život, důstojnou práci a ekonomický růst, průmysl, inovace a infrastrukturu, udržitelná města a obce, odpovědnou výrobu a spotřebu a klimatická opatření (Deutsche Bahn, 2019).

Obrázek 18 Cíle udržitelného rozvoje (Spojené národy, [2019])

Pro vybrané aspekty (oblasti) by měly být uvedeny **hlavní cíle, kterých chce společnost dosáhnout ve střednědobém horizontu**. Měly by být také zmíněny **nejvýznamnější aktivity** (minimálně oblasti, na které jsou směřovány), popř. **projekty, které společnost ve sledovaném období realizovala**. Příklad, jak lze uvedené informace vykazovat, ukazuje obrázek 19, na kterém jsou přehledně znázorněny cíle strategie DB2020+ a v jejich rámci oblasti, na které se společnost zaměřuje. Je třeba zmínit, že v rámci VZ společnosti ČD jsou uvedené pasáže již obsaženy. U dalších dvou společností však tyto informace zcela chybějí.

OUR AREAS OF ACTION

Obrázek 19 Cíle společnosti DB v oblasti environmentální (Deutsche Bahn, 2019)

Společnosti by si měly **zvolit vhodné ukazatele**, prostřednictvím kterých budou svoji výkonnost prezentovat. Mělo by se jednat o ukazatele, které budou ve společnosti sledovány a vyhodnocovány a které odrážejí cíle, které si společnost stanovila. Na základě zprávy DB lze společností doporučit tyto ukazatele:

- v oblasti environmentálních aspektů a dopadů: emise skleníkových plynů, podíl obnovitelných zdrojů energie v trakčním proudu,
- v oblasti sociálních aspektů a dopadů: zaměstnanecká spokojenost, atraktivita společnosti jako zaměstnavatele, náklady na vzdělávání a rozvoj zaměstnanců, fluktuace zaměstnanců.

Společnosti musí dále zvolit **vhodnou formu pro prezentování vývoje těchto ukazatelů** (tabulky, popř. grafické znázornění) a měly by významné změny ve vývoji těchto ukazatelů okomentovat. Příklad prezentování vývoje vybraného ukazatele ukazuje obrázek 20, který byl převzat ze zprávy společnosti DB. Společnost vykazuje absolutní hodnoty tohoto ukazatele, a to za 3 po sobě jdoucí roky. Dále vývoj prezentuje s využitím poměrového ukazatele (průměr na jednoho zaměstnance). Jsou prezentovány i absolutní a relativní změny ukazatele.

Training and development costs for employees ¹⁾ (€ million)	2018	2017	Change		2016
			absolute	%	
Total	188	172	+16	+9.3	169
Per employee (FTE) (€)	942	883	+59	+6.7	872

¹⁾ Germany, including trainees and dual degree students, excluding executives.

Obrázek 20 Ukázka tabulky z integrovaného reportu DB (Deutsche Bahn, 2019)

Pokud společnosti ve svých VZ budou věnovat pozornost i nefinančnímu reportingu a v odpovídající míře zařadí do VZ podrobnější informace o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů, dojde ke zkvalitnění celého procesu poskytování informací. Zainteresované strany získají další významné informace, které jim mohou pomoci při jejich rozhodování. VZ pak mohou být využity jako nástroj komunikace společností nejen o ekonomické výkonnosti společnosti, ale mohou se postupně stát základem pro integrovaný reporting, který je realizován s cílem prezentovat dlouhodobou udržitelnost společnosti.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat výroční zprávy vybraných společností (provozovatelů osobní železniční dopravy) a navrhnout doporučení pro jejich zlepšení tak, aby poskytovaly požadované informace.

Pro naplnění cíle práce byla nejprve provedena řešení odborných zdrojů. Velká pozornost byla věnována procesu komunikace a také výroční zprávě jako nástroji komunikace společnosti s interními i externími zainteresovanými stranami. Předmětem zájmu byl vzhledem k cíli práce především obsah výročních zpráv tak, jak je vymezen zákonem o účetnictví. Bylo zdůrazněno, že výroční zprávy musí poskytovat především informace o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení společnosti, dále o jejím předpokládaném vývoji, o aktivitách společnosti v oblasti výzkumu a vývoje, v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů a také účetní závěrku a zprávu auditora.

V rámci bakalářské práce byly analyzovány výroční zprávy tří vybraných provozovatelů osobní železniční dopravy. Jedná se o společnosti, které se významně podílejí na poskytování této služby. Analyzovány byly výroční zprávy společností České dráhy, a.s., RegioJet a.s. a Leo Express s.r.o. za roky 2016-2018. Výroční zprávy byly posuzovány především z hlediska informací, které poskytují; pozornost byla věnována i rozsahu zpráv, jejich přehlednosti a logické návaznosti jednotlivých kapitol a také způsobu jejich zveřejňování. Analýzou bylo zjištěno, že výroční zprávy všech vybraných společností splňují požadavky vyplývající ze zákona o účetnictví. Rozsah poskytovaných informací se však lišil. Velké rozdíly byly zjištěny v oblasti informací o předpokládaném vývoji společnosti a v poskytování tzv. nefinančních informací, tedy v rámci informací o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů.

Na základě výsledků analýzy byla jednotlivým společnostem poskytnuta doporučení pro zlepšení. Současně bylo všem společnostem doporučeno, jak do výročních zpráv začlenit odpovídajícím způsobem i informace o výkonnosti společnosti v oblasti ochrany životního prostředí a o jejím přístupu k zaměstnancům. Začlenění těchto informací do výročních zpráv přispěje ke zkvalitnění celého procesu poskytování informací, protože zájem zainteresovaných stran (tedy interních i externích uživatelů) o tento druh informací roste. Zainteresované strany se zajímají o dopady činností společnosti na životní prostředí a o sociální aspekty podnikání společnosti. Přístup společnosti k životnímu prostředí a k zaměstnancům ovlivňuje ekonomickou výkonnost společnosti a také její dlouhodobou udržitelnost. Z tohoto důvodu je

třeba, aby společnosti věnovaly této problematice zvýšenou pozornost i v rámci svých výročních zpráv.

POUŽITÁ LITERATURA

- ALTAXO, ©2019. Ukazatel EBITDA - indikátor provozní výkonnosti společnosti. *Altaxo* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/prakticke-rady/ukazatel-ebitda-indikator-provozni-vykonnosti-spolecnosti>
- CAYWOOD, Clarke L., 2003. *Public relations: řízená komunikace podniku s veřejností*. Brno: Computer Press. ISBN 80-7226-886-4.
- ČESKÉ DRÁHY, 2016. Výroční zpráva Skupiny České dráhy 2015. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: http://www.ceskedrahy.cz/assets/pro-investory/financni-zpravy/vyrocnizpravy/vz_cd-2015_cz_web.pdf
- ČESKÉ DRÁHY, 2017. Výroční zpráva Skupiny České dráhy 2016. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskedrahy.cz/assets/pro-investory/financni-zpravy/vyrocnizpravy/vyrocnizprava.pdf>
- ČESKÉ DRÁHY, 2018. Výroční zpráva Skupiny České dráhy 2017. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: http://www.ceskedrahy.cz/assets/pro-investory/financni-zpravy/vyrocnizpravy/vz_cd-2017_cz_f.pdf
- ČESKÉ DRÁHY, 2019. Výroční zpráva Skupiny České dráhy 2018. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: http://www.ceskedrahy.cz/assets/pro-investory/financni-zpravy/vyrocnizpravy/vyrocnizprava_1.pdf
- ČESKÉ DRÁHY, ©2008a. Generální ředitelství. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskedrahy.cz/skupina-cd/organizacni-slozky/generalni-reditelstvi/-5012/>
- ČESKÉ DRÁHY, ©2008b. Historie. *České dráhy* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskedrahy.cz/skupina-cd/historie/-700/>
- ČESKO, 1991. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2019. *Statistická ročenka České republiky 2019*. Praha: Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-05-10]. ISBN 978-80-250-2955-8. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/92010906/32019819.pdf/6bf03523-f75f-4335-97db-755c1c466337?version=1.6>
- DEUTSCHE BAHN, 2019. Deutsche Bahn Group 2018 Integrated Report. *Deutsche Bahn* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: https://ib.deutschebahn.com/ib2018/fileadmin/PDF/IB18_e_web.pdf
- DISMAN, Miroslav, 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1966-8.
- EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE, 2014. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami. *Úřední věstník Evropské unie* [online]. [cit. 2020-05-10].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>

FORET, Miroslav, 2011. *Marketingová komunikace*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3432-0.

HEJLOVÁ, Denisa, 2015. *Public relations*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5022-4.

INTERNATIONAL INTEGRATED REPORTING COUNCIL (IIRC), 2013. The International <IR> Framework. International Integrated Reporting Council [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>

INTERNATIONAL INTEGRATED REPORTING COUNCIL (IIRC), [b.r.]. The IIRC. *International Integrated Reporting Council* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://integratedreporting.org/the-iirc-2/>

KEBZA, Vladimír a Iva ŠOLCOVÁ, 2005. Koncept osobní pohody (well-being) a jeho psychologické a interdisciplinární souvislosti. In: BLATNÝ, Marek et al., eds. *Psychosociální souvislosti osobní pohody*. Brno: Nakladatelství MSD, s. 9-36. ISBN 80-86633-35-7.

KRZUS, Michael P., 2011. Integrated reporting: if not now, when?. *IRZ – Zeitschrift für internationale Rechnungslegung* [online]. Roč. 6, č. 6, s. 271-276 [cit. 2020-05-10]. ISSN 1862-5533. Dostupné z: <https://www.mikekrzus.com/downloads/files/IRZ-Integrated-reporting.pdf>

LEO EXPRESS, 2017. Výroční zpráva za rok 2016. *Leo Express* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.leoexpress.com/assets/c8286d4d-bff3-4363-913b-3483d8372a70/ee2d4d27-371a-4122-a7ab-ab1ceb6beec8/leo-express-vyrocní-zprava-2016.pdf>

LEO EXPRESS, 2019a. Výroční zpráva za rok 2017. *Justice.cz* [online]. [2020-05-10]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58396690&subjektId=381880&spis=86708>

LEO EXPRESS, 2019b. Výroční zpráva za rok 2018. *Justice.cz* [online]. [2020-05-10]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58762009&subjektId=996838&spis=1103426>

LEO EXPRESS, ©2020a. O Leo Express. *Leo Express* [online]. [2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.leoexpress.com/cs/o-nas/o-leo-express>

LEO EXPRESS, ©2020b. Pro média. *Leo Express* [online]. [2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.leoexpress.com/cs/o-nas/media>

- LIDMILA, Jan, [b.r.]. Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení. *Moravská zemská knihovna* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/04_formalni_a_obsahova_analyza_textu_05.pdf
- MANAGEMENTMANIA, 2015. Rentabilita investovaného kapitálu (ROCE – Return on Capital Employed). *ManagementMania* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rentabilita-investovaneho-kapitalu>
- MANAGEMENTMANIA, 2016. EBIT (Zisk před zdaněním a úroky) (Earnings before Interest and Taxes). *ManagementMania* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/zisk-pred-zdanenim-a-uroky>
- MANAGEMENTMANIA, 2017. CAPEX (Capital Expenditures). *ManagementMania* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/capital-expenditures>
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY, ©2012-2015a. Podmínky provozu a využívání údajů veřejného rejstříku na síti Internet. *Justice.cz* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/podminky>
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY, ©2012-2015b. Výpis z obchodního rejstříku: RegioJet a.s. *Justice.cz* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=583192&typ=PLATNY>
- NĚMEC, Petr, 2006. *Integrovaná komunikace korporací*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-1027-8.
- PELSMACKER, Patrick de, Maggie GEUENS a Joeri van den BERGH, 2003. *Marketingová komunikace*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0254-1.
- PODNAR, Klement, 2014. *Corporate Communication: A Marketing Viewpoint*. London: Routledge. ISBN 978-1-315-75278-5.
- PŘIKRYLOVÁ, Jana a Hana JAHODOVÁ, 2010. *Moderní marketingová komunikace*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3622-8.
- RAILWAYPRO COMMUNICATION PLATFORM, 2020. 90 % of DB freight cars are equipped with whisper brakes. *RailwayPRO Communication Platform* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.railwaypro.com/wp/90-of-db-freight-cars-are-equipped-with-whisper-brakes/>
- REGIOJET, 2019. Výroční zpráva 2018 RegioJet. *RegioJet* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: https://www.regiojet.cz/opencms/export/sites/regiojet.cz/o-nas/pro-investory/RegioJet_a.s._Vyrocni_zprava_2018.pdf
- REGIOJET, ©2020a. Náš příběh. *RegioJet* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.regiojet.cz/o-nas/nas-pribeh/>
- REGIOJET, ©2020b. Vlaky RegioJet. *RegioJet* [online]. [cit. 25-05.10]. Dostupné z: <https://www.regiojet.cz/o-nas/galerie/vlaky-regiojet.html>

SLÁDKOVÁ, Eva, 2009. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-434-5.

SPOJENÉ NÁRODY, [2019]. UNIC Prague Graphics Storage. *Trello* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://trello.com/c/vgRzyQNa/111-sdg-poster-soubor-v%C5%A1ech-ikon-pro-web-s-embl%C3%A9mem-osn-a4-png-a-jpeg>

SPRÁVA ŽELEZNIČNÍ DOPRAVNÍ CESTY, 2019. Výroční zpráva 2018. *Správa železniční dopravní cesty* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.spravazeleznice.cz/documents/50004227/87060001/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD+zpr%C3%A1va+2018/b883e0ad-bb3e-406a-b5cd-f6a2a1b006c6>

STROUHAL, Jiří a kol., 2016. *Zveřejňování obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN: 978-80-7552-157-6.

SŮRA, Jan, 2019. RegioJet ukázal, čím bude jezdit mezi Brnem a Bohumínem. *Zdopravy.cz* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://zdopravy.cz/regiojet-ukazal-cim-bude-jezdit-mezi-brnem-a-bohuminem-36047/>

SVOBODA, Václav. *Public relations moderně a účinně*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2866-7.

ŠPAČEK, Jiří, [b.r.]. Vlak Českých drah. *Český rozhlas* [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://zlin.rozhlas.cz/do-luhacovic-budou-jezdit-z-prahy-ceske-drahy-daly-lepsi-nabidku-nez-regiojet-7693176#&gid=1&pid=1>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Základní členění veřejnosti.....	16
Tabulka 2	Cíle a úkoly komunikace s jednotlivými zainteresovanými stranami.....	18
Tabulka 3	Podíl dopravců na výkonech sítě Správy železniční dopravní cesty za rok 201827	
Tabulka 4	Kritérium obsah VZ – shrnutí.....	48
Tabulka 4	Kritérium obsah VZ – shrnutí – pokračování	49
Tabulka 5	Kritérium rozsah zprávy – shrnutí.....	51
Tabulka 6	Kritérium přehlednost a logická návaznost – shrnutí.....	52
Tabulka 7	Kritérium způsob zveřejňování – shrnutí	53
Tabulka 8	Ukazatele – nyní.....	56
Tabulka 9	Ukazatele – nově	56

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	Lasswellovo komunikační schéma.....	10
Obrázek 2	Kybernetický model komunikace	11
Obrázek 3	Struktura CI v praxi.....	12
Obrázek 4	Schéma CIm.....	14
Obrázek 5	Skupiny veřejnosti pro komunikaci.....	15
Obrázek 6	Proces vytváření hodnot z IIRF	25
Obrázek 7	Železniční vůz ČD.....	28
Obrázek 8	Část vlakové soupravy společnosti RJ	30
Obrázek 9	Majetková struktura společností Ing. Jančury	31
Obrázek 10	Část vlakové soupravy společnosti LE.....	32
Obrázek 11	Obsah přílohy k individuální účetní závěrce ve VZ za rok 2018.....	38
Obrázek 12	Výroční zpráva ČD za rok 2017	40
Obrázek 13	Vzhled VZ společnosti RJ	43
Obrázek 14	Obsah přílohy konsolidované účetní závěrky skupiny LE	45
Obrázek 15	Vzhled VZ za rok 2016 (vlevo) a VZ za rok 2018 (vpravo)	47
Obrázek 16	Graf pro ukazatel výsledek hospodaření ČD za období 2014–2018.....	56
Obrázek 17	Graf pro ukazatel zadluženost ČD za období 2014–2018	57
Obrázek 18	Cíle udržitelného rozvoje.....	61
Obrázek 19	Cíle společnosti DB v oblasti environmentální	62
Obrázek 20	Ukázka tabulky z integrovaného reportu DB	63

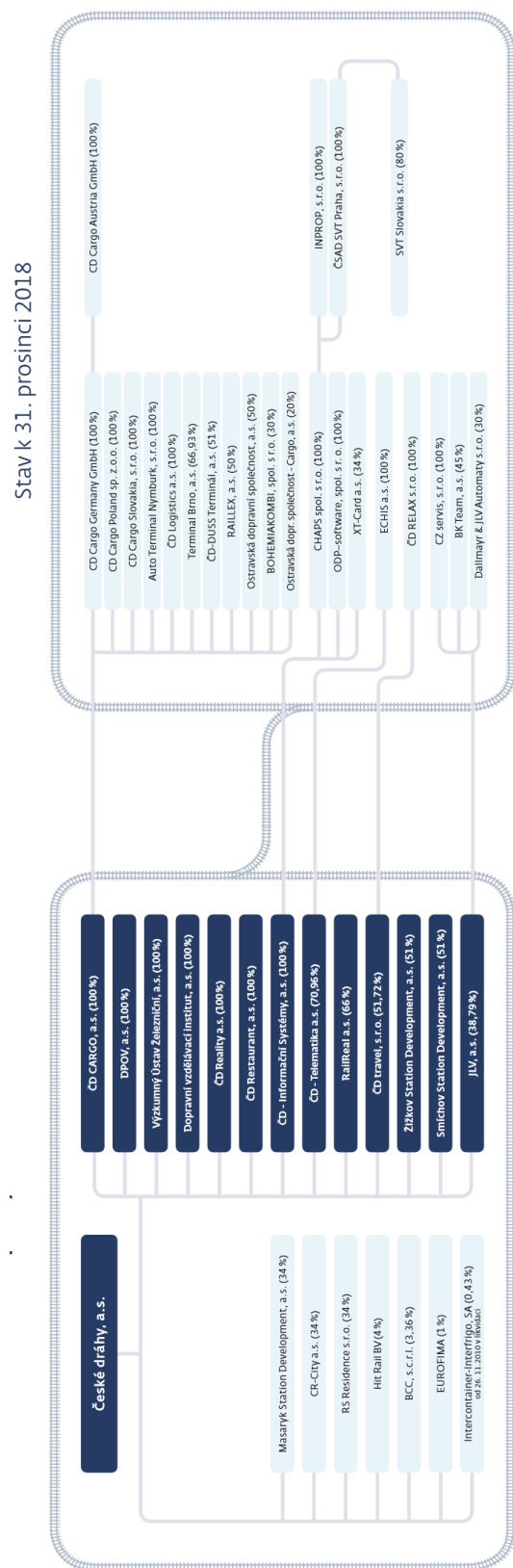
SEZNAM ZKRATEK

CCom	Corporate Communication (korporátní komunikace)
CCu	Corporate Culture (korporátní kultura)
CD	Corporate Design (jednotný vizuální styl)
CI	Corporate Identity (korporátní identita)
CIm	Corporate Image (obraz o společnosti)
IIRC	International Integrated Reporting Council (Mezinárodní rada pro integrované výkaznictví)
IIRF	International Integrated Reporting Framework (Rámec pro integrované výkaznictví)
ČD	České dráhy, a.s.
DB	Deutsche Bahn AG
IR	Integrovaný reporting
LE	Leo Express s.r.o.
ND	nákladní doprava
OD	osobní doprava
PR	Public Relations (vztahy s veřejností)
RJ	RegioJet a.s.
VZ	výroční zpráva či zprávy

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Majetková struktura Skupiny ČD k 31.21.2018

Příloha A Majetková struktura Skupiny ČD k 31.21.2018

Zdroj: České dráhy (2019)